RUIMTE VOOR SPORT EN BEWEGEN SOEST

ONDERZOEK NAAR BINNEN- EN BUITENSPORTACCOMODATIES EN DE OPENBARE RUIMTE IN DE GEMEENTE

Opdrachtgever:	Gemeente Soest
Projectnr:	SOE-004
Datum:	24 augustus 2023

RUIMTE VOOR SPORT EN BEWEGEN SOEST

ONDERZOEK NAAR BINNEN- EN BUITENSPORTACCOMODATIES EN DE OPENBARE RUIMTE IN DE GEMEENTE

Opdrachtgever:	Gemeente Soest
Projectnr:	SOE-004
Rapportnr:	3
Status:	Versie 2
Datum:	24 augustus 2023

Opsteller:
IVH

Verificatie:
MVEC

T 088 - 33 66 333
F 088 - 33 66 099
E info@kragten.nl

ISO 9001
ISO 14001
BUREAU VERITAS
Certification

© 2023 Kragten
Niets uit dit rapport mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook zonder voorafgaande toestemming van Kragten. Het is tevens verboden informatie en kennis verwerkt in dit rapport ter beschikking te stellen aan derden of op andere wijze
toe te passen dan waaraan in de overeenkomst toestemming wordt verleend.

INHOUDSOPGAVE

SAMENVATTING 6

1 INLEIDING 8
1.1 Aanleiding 8
1.2 Opdrachtomschrijving 8
1.3 Leeswijzer 8

2 ONTWIKKELINGEN, DEMOGRAFIE EN DE TOEKOMST 9
2.1 De gemeente Soest 9
2.2 Demografische ontwikkelingen 9
2.3 Sport en bewegen in Soest 10
2.4 Trends en ontwikkelingen gebruik accommodaties en openbare ruimte 15

3 BINNENSPORT 17
3.1 Aanbod binnensportruimte 17
3.2 Normatieve behoefte 18
3.3 Jaarlijkse bezetting 19
3.4 Gebruik onderwijs 21
3.5 Bezetting per week 23
3.6 Latente behoefte binnensport 24
3.7 Beschouwing gebruik binnensport 24

4 BUITENSPORT 25
4.1 Inleiding buitensport 25
4.2 Voetbal 26
4.3 Hockey 28
4.4 Tennis 28
4.4.1 Padel 29
4.5 Atletiek 29
4.6 Honkbal/softbal 29
4.7 Korfbal 30
4.8 Jeu de boules/boogschieten 30
4.9 Uitkomsten buitensport 30

5 ACTIEVE OPENBARE RUIMTE 32
5.1 Inleiding 32
5.2 Relevante ontwikkelingen 32
5.3 Sportieve openbare ruimte in Soest 33
5.4 Voorzieningen voor sport, spelen en ontmoeten 33
5.5 Beschouwing sportieve openbare ruimte 40

BIJLAGEN

B1 EERSTE BIJLAGE, KLOKUREN BASISONDERWIJS

SAMENVATTING

Inleiding

Om te zorgen dat het aanbod aan sportruimte in de gemeente Soest klaar is voor de toekomst is de behoefte aan sportruimte bepaald voor nu en in de toekomst. Het huidige aanbod aan binnen- en buitensportruimte is in verhouding gezet tot de huidige en toekomstige behoefte aan sportruimte. In de rapportage is inzichtelijk gemaakt wat de huidige vraag is naar gemeentelijke binnensportvoorzieningen (sporthallen, sportzalen en gymzalen) en buitensportvoorzieningen voor voetbal, hockey, korfbal, honk- en softbal, boogschieten, jeu de boules, tennis en atletiek. Door confrontatie met het aanwezige aanbod is duidelijk of, en in welke mate, er in Soest tekorten zijn of overschotten bij één of meer typen voorzieningen. Op basis van trends en ontwikkelingen bepalen we of, en in welke mate, de vraag naar voorzieningen verandert en wat daarvan de implicaties zijn voor de verhouding met het bestaande aanbod. Daarbij geven wij een eerste indruk van de sport, speel- en beweegvoorzieningen in de openbare ruimte op basis van kaarten met groenstructuren en faciliteiten. Het resultaat van de studie is hieronder beschreven.

Binnensport

- Soest heeft voldoende binnensportruimte nu en naar de toekomst toe. De binnensportruimte binnen de gemeente is goed verspreid. Alle basisscholen hebben binnensportruimte binnen de afstandsrichtlijn van een kilometer (van de basisschool tot aan de binnensportruimte). Het aantal sporthallen is ruim voldoende, maar in vergelijking tot minder stedelijke gemeenten heeft Soest er relatief weinig. Beide kernen beschikken over tenminste één sporthal wat een breed aanbod aan binnensporten mogelijk maakt in beide kernen.
- Diverse sportzalen en de gymzalen hebben in de (late) avonduren nog relatief veel ruimte. Waar mogelijk zou gekeken kunnen worden of gebruikers van de grotere binnensportaccommodaties ook terecht kunnen in de kleinere accommodaties.
- De gemeente beschikt over genoeg zaaldelen om het basisonderwijs te voorzien in ruimte voor bewegingsonderwijs.
- 63% van de binnensportverenigingen geeft aan niet (geheel) tevreden te zijn met de kwaliteit van de binnensportaccommodaties. Met de bouw van een nieuwe sporthal die begin 2024 opgeleverd wordt en vernieuwing van andere accommodaties wordt hier aan gewerkt. Het verdient de aanbeveling om kritisch te beoordelen of het accommodatiebestand kwalitatief toekomstbestendig is en kan voldoen aan de vraag van de gebruikers.
- Veel binnensportverenigingen hebben moeite met het inplannen van uren voor de jeugd in de middag/begin avond. Tegelijkertijd laten de bezettingscijfers zien dat accommodaties 's middags vaak nog ruimte laten zien.

Buitensport

- De gemeente Soest kent een ruim aanbod van buitensportruimte waarmee in de huidige situatie alle wedstrijden en trainingen zonder problemen ingepland kunnen worden. De wedstrijddruk op de zaterdag bij voetbal en hockey is behoorlijk te noemen waardoor het mogelijk kan zijn dat er, door groei van hockey- en voetbalverenigingen, naar de toekomst toe krapte in ruimte kan ontstaan.
- Wanneer deze uitkomsten neergelegd worden naast de uitkomsten van de verenigingsscan onder verenigingen in Soest (2023) lijken de resultaten van beide onderzoeken overeen te komen. Onder de buitensportverenigingen lukt het bijna alle clubs om de training en wedstrijduren van de teams in te plannen binnen de beschikbare tijd. Op basis hiervan is de conclusie dat de uitdaging binnen de gemeente richting de toekomst voornamelijk ligt in het in standhouden van de kwaliteit van de huidige accommodaties en lijkt uitbreiding vooralsnog niet nodig te zijn.

Openbare ruimte

- De gemeente Soest met de kernen Soest en Soesterberg biedt door het ruime aanbod van groen in de omgeving ruime mogelijkheden om te sporten en te bewegen en te ontspannen. De grote groene ruimten in het stedelijk gebied zijn voor de inwoners over het algemeen goed bereikbaar.
- Binnenstedelijk zullen de ingerichte sport- en speelplekken moeten sluiten op de groep waarvoor deze bedoeld zijn. De dichtheid aan speelplekken is in sommige wijken (zeer) groot. Het in de toekomst mogelijk (meer) clusteren van speelplekken tot een of meerdere grotere kwalitatief hoogwaardige plekken die multifunctioneel gebruikt kunnen worden, zou tot de mogelijkheden behoren.
- Het aanbod van urban sports zou uitgebreid kunnen worden gezien de populariteit van deze sporten. Een aantal van deze sporten zou mogelijk een plek kunnen krijgen op bestaande locaties op of nabij plekken die thans niet of beperkt gebruikt worden.
- Voor andere (meer) ongebonden sporten, zoals hardlopen, zou de openbare ruimte op diverse plekken functioneler gemaakt kunnen worden (belijning aanbrengen, kilometeraanduiding voor hardlopen, parken inrichten zoals met bebording met QR-codes en dergelijke).

1 INLEIDING

1.1 Aanleiding

Sport heeft een belangrijke functie in onze samenleving. Naast de bekende gezondheidsvoordelen heeft het ook een belangrijke maatschappelijke en sociale functie. Om sport goed te faciliteren is het belangrijk om inzicht te hebben in de ruimte die hiervoor beschikbaar is. Traditioneel bestaat het sportaanbod binnen de gemeenten uit binnensportruimte (gymzalen/sporthallen/sportzalen) en buitensport ruimte (sportparken). Naast het traditionele sportaanbod wordt de openbare ruimte ook steeds meer gebruikt als sportlocatie. Om te zorgen dat het aanbod aan sportruimte in de gemeente Soest klaar is voor de toekomst zal in dit rapport gekeken worden naar het aanbod aan sportruimte in de gemeente en in hoeverre dit klaar is voor de toekomst.

1.2 Opdrachtomschrijving

De doelstelling van dit onderzoek is het in kaart brengen van de huidige en toekomstige behoefte aan sportaccommodaties voor de buiten- en binnensport in Soest. Er zal inzichtelijk gemaakt worden wat de huidige vraag is naar gemeentelijke binnensportvoorzieningen (sporthallen, sportzalen en gymzalen) en buitensportvoorzieningen voor voetbal, hockey, korfbal, honk- en softbal, boogschieten, jeu de boules, tennis en atletiek. Door confrontatie met het aanwezige aanbod wordt duidelijk of, en in welke mate, er in Soest tekorten zijn of overschotten bij één of meer typen voorzieningen. Op basis van demografische ontwikkelingen bepalen we of, en in welke mate, de vraag naar voorzieningen verandert en wat daarvan de implicaties zijn voor de verhouding met het bestaande aanbod. Daarbij geven wij een eerste indruk van de sport, speel- en beweegvoorzieningen in de openbare ruimte op basis van kaarten met groenstructuren en faciliteiten.

1.3 Leeswijzer

Dit rapport begint met een overzicht van de landelijke en lokale trends en ontwikkelingen op het gebied van sport en bewegen (hoofdstuk 2), aangezien deze relevant zijn voor het (verwachte) gebruik van sportaccommodaties en openbare ruimte. In hoofdstuk 3 is de ruimte voor binnensport geanalyseerd, waarbij inzicht wordt gegeven in de verhouding aanbod en vraag en het huidige gebruik van de binnensportaccommodaties. In hoofdstuk 4 is de buitensportruimte geanalyseerd, waarbij inzicht wordt gegeven in de balans tussen capaciteit en behoefte. Hoofdstuk 5 geeft een indruk van de mogelijkheden van de openbare ruimte voor sporten en bewegen in Soest, hierop volgt de conclusie en aanbeveling.

2 ONTWIKKELINGEN, DEMOGRAFIE EN DE TOEKOMST

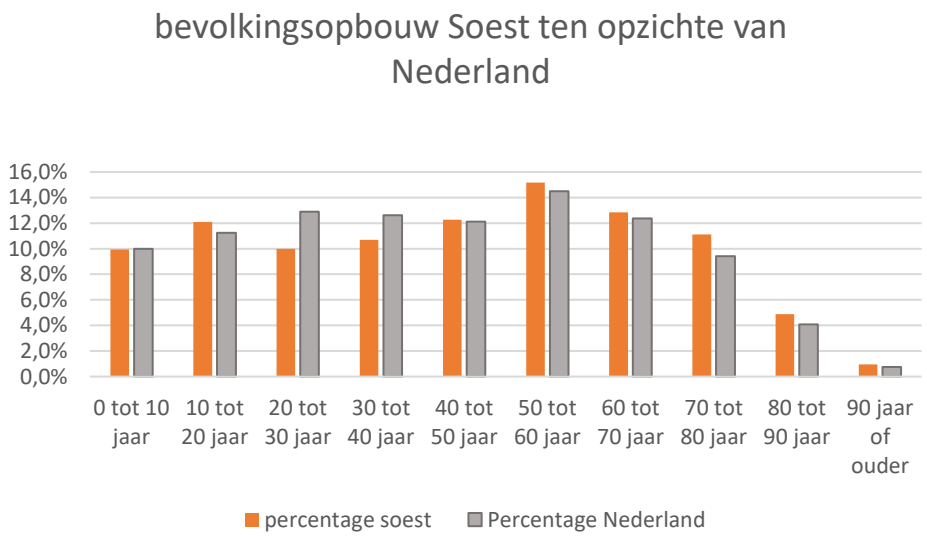
2.1 De gemeente Soest

De gemeente Soest telt momenteel 47.448 inwoners en 20.856 huishoudens (CBS, 2022). De gemeente bestaat uit de kernen Soest en Soesterberg en het omringende gebied. Soest is het grootste dorp in de gemeente met 39.260 inwoners en Soesterberg heeft 7.532 inwoners. Naast de twee dorpen beschikt de gemeente over een groot bosrijk gebied tussen de twee dorpen waar veel gefietst en gewandeld wordt.

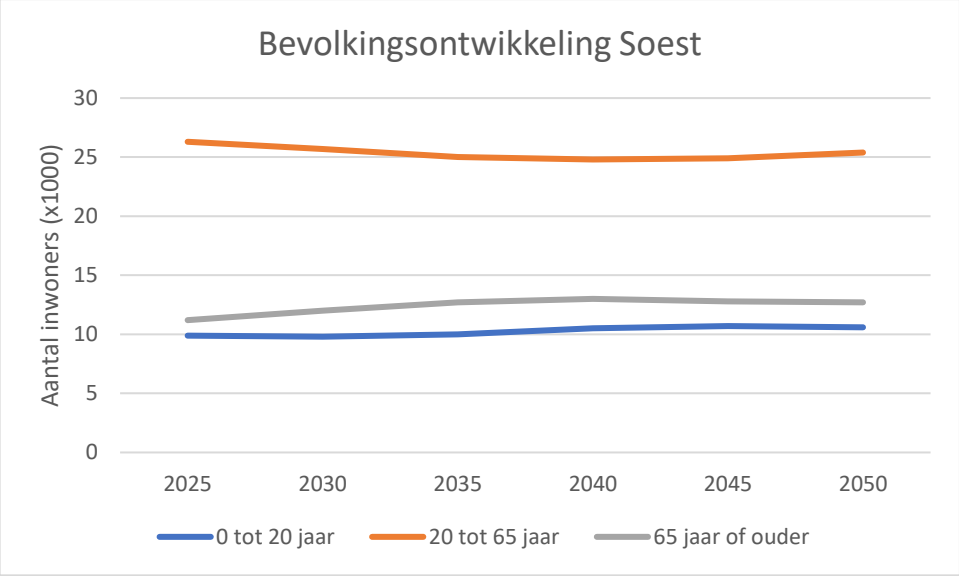
2.2 Demografische ontwikkelingen

Soest verschilt qua samenstelling van de bevolking lichtelijk ten opzichte van het landelijk gemiddelde. Zoals in afbeelding 1 te zien is wonen er in de gemeente Soest relatief veel ouderen terwijl er relatief minder volwassenen tussen de 20 en 40 wonen. In afbeelding 1 is daarnaast te zien dat de groep 65+ de komende 15 jaar nog verder door zal groeien terwijl de groep tussen de 20 en 65 nog verder zal dalen.

In tabel 1 is de algehele bevolkingsontwikkeling van Soest te zien. Soest zal volgens de prognose van het CBS de komende 27 jaar op een rustig tempo doorgroeien naar een bevolking van 48.700. Deze groei ligt lager dan de gemiddelde bevolkingstoename in Nederland. In deze prognose is geen rekening gehouden met de specifieke woningbouwplannen voor Soesterberg. Deze zouden kunnen leiden tot een grotere groei dan in de cijfers van het CBS nu zichtbaar zijn.

Afbeelding 1, bevolkingsopbouw Soest (CBS)

Afbeelding 2, bevolkingsontwikkeling Soest per leeftijdsgroep (CBS, 2022)

	bevolkingsprognose		groei percentage	
	Nederland	Soest	Nederland	Soest
2025	17.980,5	47,3	2,2%	-0,2%
2030	18.480,1	47,4	5,1%	0,0%
2035	18.893	47,8	7,4%	0,8%
2040	19.212,2	48,2	9,2%	1,7%
2045	19.446,7	48,5	10,6%	2,3%
2050	19.630	48,7	11,6%	2,7%

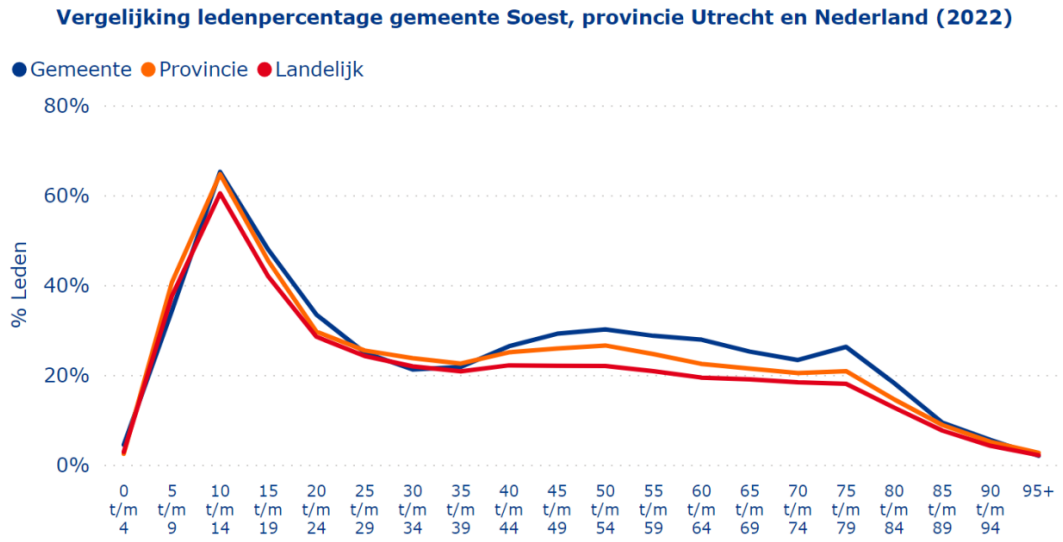
Tabel 1 bevolkingsprognose gemeente Soest (CBS, 2022)

2.3 Sport en bewegen in Soest

Sport en bewegen kan van twee kanten bekeken worden. Op de eerste plek kan gekeken worden naar de georganiseerde sport in Soest. Dit gaat om mensen die sporten bij een sportvereniging en daar ook lid zijn. Daarnaast zijn er ook veel mensen die buiten de sportverenigingen om sporten en bewegen. Dit kan bij particuliere sportaanbieders zoals fitness centra zijn maar kan ook in de openbare ruimte zijn. Deze vorm van sport en bewegen is minder makkelijk in beeld te brengen omdat mensen hier niet gebonden zijn aan een sportaanbieder en het vaak zelfstandiger doen.

2.3.1 Georganiseerde sport

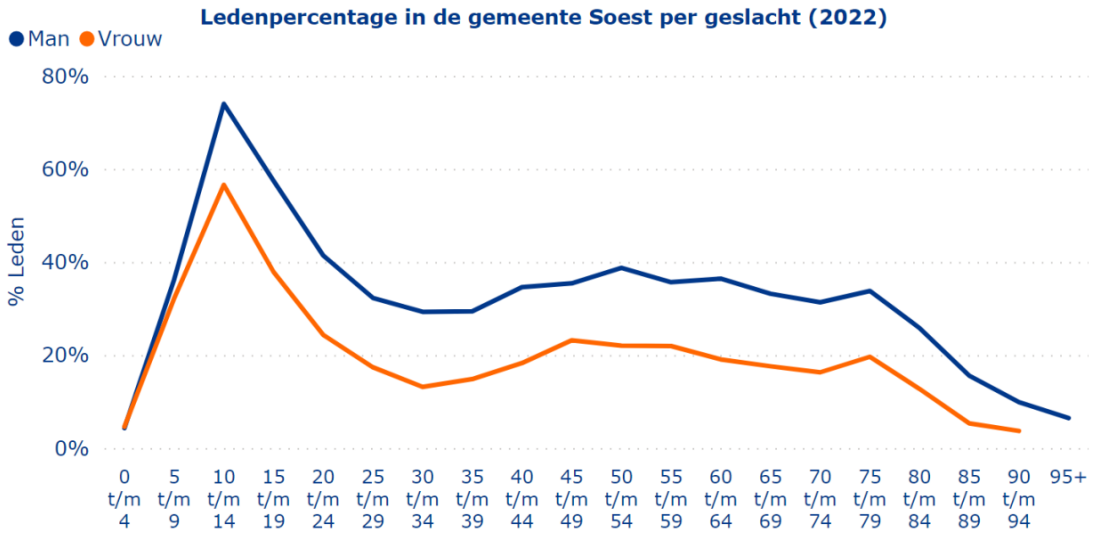
De georganiseerde sport in Soest doet het relatief erg goed. Het percentage van de inwoners dat lid is van een sportvereniging ligt boven het gemiddelde voor Nederland en de provincie Utrecht zoals in afbeelding 3 te zien is. Hierbij is wel te zien dat de groep tussen de 25 en 40 het relatief minder goed doet en ook onder het provinciale gemiddelde duikt.

Afbeelding 3, ledenpercentage ten opzichte van provincie en Nederland (NOCNSF, 2022)

2.3.1.1 Man/vrouw verschillen lidmaatschap

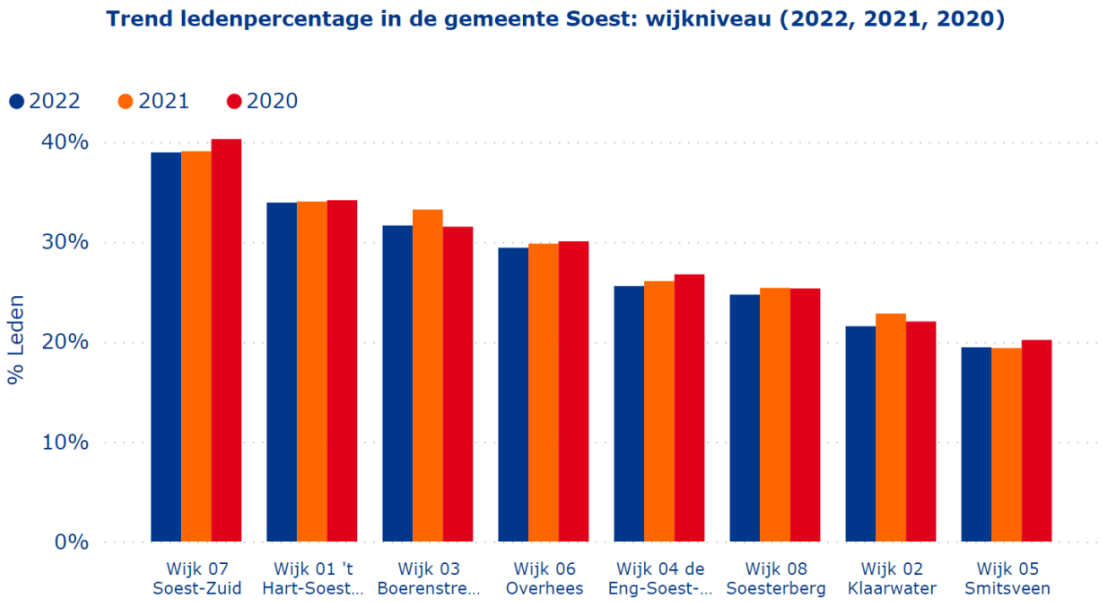
Net als in de rest van Nederland is in Soest het lidmaatschap percentage in de gemeente ook beduidend hoger onder mannen dan onder vrouwen (afbeelding 4). Dit valt deels te verklaren doordat vrouwen relatief vaker sporten zonder lid te zijn van een sportvereniging. Dit bijvoorbeeld in de vorm van fitness, hardlopen en dergelijke.

Afbeelding 4, ledenpercentage per geslacht en leeftijd (NOCNSF, 2022)

2.3.1.2 Lidmaatschap per wijk

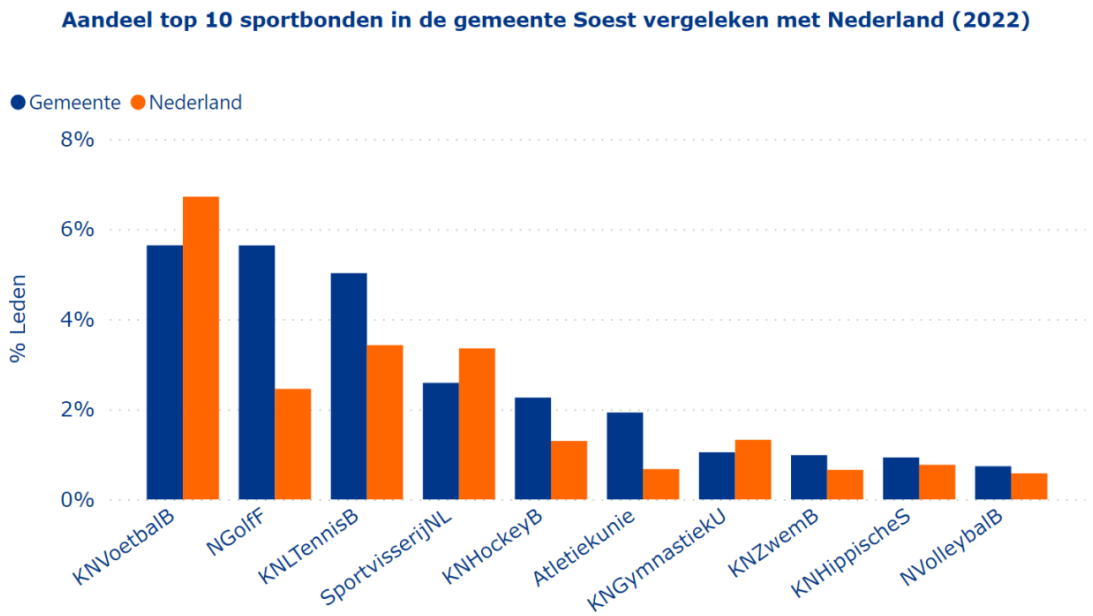
Kijkend naar het percentage leden bij sportclubs is te zien dat hierin veel verschil zit tussen de verschillende wijken in de gemeente (afbeelding 5). Deze verschillen kunnen verschillende oorzaken hebben en zullen aan het eind van hoofdstuk 2.3 beschouwd worden.

Afbeelding 5, trend ledenpercentage (NOCNSF, 2022)

2.3.1.3 Populariteit sporten

Kijkend naar het aantal inwoners dat lid is bij verschillende bonden zijn er ook een aantal interessante dingen te zien. Voetbal is net als in de rest van Nederland de meest populaire sport in Soest maar relatief gezien iets minder populair dan in de rest van Nederland. Golf, tennis, hockey en atletiek doen het ten opzichte van het landelijk gemiddelde juist erg goed binnen de gemeente.

Afbeelding 6, leden per sportbond in Soest (NOCNSF 2022)

2.3.2 Beweeggedrag inwoners

Het sport buiten de verenigingen om is lastiger in beeld te krijgen. Om toch inzicht te krijgen in het algemene beweeggedrag van de inwoners van de gemeente zijn er een aantal cijfers die hier inzicht in kunnen geven. Deze cijfers geven inzicht in de algemene gezondheid en het beweeggedrag van inwoners.

2.3.2.1 Gezondheid per wijk

Het eerste onderdeel waar we naar kunnen kijken is de gezondheid van inwoners en het percentage overgewicht. In veel gevallen is overgewicht een indicatie van een inactieve leefstijl. Wanneer dit het geval is in een wijk kan dit een indicatie zijn dat er meer sportvoorzieningen, sportaanbod of sportieve openbare ruimte nodig zijn. Ten opzichte van nationale gemiddeldes doet Soest het zowel op gezondheid als overgewicht goed, binnen de GGD regio Utrecht daarentegen scoort Soest net iets slechter dan gemiddelde.
Binnen Soest zelf zijn er duidelijke verschillen te zien tussen de verschillende wijken met uitschieters in zowel positieve als negatieve zin.

Gebied	Percentage inwoners die de gezondheid als goed/erg goed ervaren	Percentage inwoners met overgewicht
GGD regio Utrecht	81,1	12,2
Nederland	78,4	15,6
Soest	79,7	13,9
Wijk 01 't Hart-Soestdijk	81,1	11,8
Wijk 02 Klaarwater	75,3	16,2
Wijk 03 Boerenstreek	82,6	13,9
Wijk 04 de Eng-Soest-Midden	77,4	14,7
Wijk 05 Smitsveen	74,6	17,3
Wijk 06 Overhees	79,3	14,8
Wijk 07 Soest-Zuid	84	10,6
Wijk 08 Soesterberg	81,4	14,3

Tabel 2, gezondheid per wijk Soest (RIVM/GGD)

Sport en beweeggedrag Jeugd

Het RIVM heeft in 2021 een onderzoek gedaan naar het sport en beweeggedrag van jongeren (afgenomen onder tweede- en vierdeklassers van het regulier voortgezet onderwijs). Dit onderzoek geeft inzicht in de sportparticipatie en het beweeggedrag van jongeren in de gemeente Soest vergeleken met het landelijk gemiddelde. Hierin is te zien dat jongeren uit Soest meer sporten en bewegen dan het gemiddelde.

Onderwerp	Soest (%)	Nederland (%)
Loopt of fietst minstens vijf dagen per week naar school/stage	89,4	84,9
Sport bij een sportclub/vereniging of sportschool	81,9	74,1
Sport/beweegt minstens een uur per dag	19,9	16,2
Sport/beweegt minstens vijf dagen per week 1 uur per dag	45,3	43,3
Sport/beweegt wekelijks in de vrijetijd	91,2	87,6

Tabel 3, sport en beweeggewoontes jeugd (GGD)

2.3.2.2 Norm bewegen volwassenen

De GGD monitort voor de bevolking van 19 jaar en ouder een aantal lichamelijke activiteit normen. Deze worden om de vier jaar in kaart gebracht door de landelijke GGD afdelingen. Voor de GGD regio Utrecht is dit voor het laatst in 2016 gedaan. De normen die hierbij worden gemonitord zijn:

Beweegrichtlijn
Percentage personen dat minstens 2,5 uur per week matig intensieve inspanning verricht verspreid over meerdere dagen en minstens tweemaal per week spier- en botversterkende activiteiten verricht.

Norm gezond bewegen
Percentage personen dat minstens vijf dagen per week een half uur matig intensief sport. Hoe intensief voldoende is verschilt hiervoor per leeftijdsgroep en wordt gemeten in MET waardes. Mensen met een hogere leeftijd hoeven hierin minder intensieve activiteiten te verrichten om te voldoen aan de norm dan jongeren.

Fitnorm
Percentage personen dat minstens driemaal per week 20 minuten zwaar intensieve lichamelijke activiteit verricht.
Voldoet aan minstens één norm
Percentage mensen dat voldoet aan de norm gezond bewegen en/of de fitnorm.

Wekelijkse sporter
Percentage personen dat minimaal eenmaal per week sport.

Kijkend naar de scores op verschillende normen is te zien dat Soest vaak in de buurt van het gemiddelde zit. Op de beweegrichtlijn en de norm gezond bewegen scoort Soest iets minder dan gemiddeld terwijl er op de fitnorm beter gescoord wordt. Gezien de fitnorm wordt gekeken naar zwaar intensieve inspanning in plaats van matig intensief kan geconcludeerd worden dat er een relatief grote groep intensief sport in Soest maar dat er over de breedte van de bevolking relatief minder wordt gesport dan landelijk/regionaal.

Leeftijd	Regio's	beweegrichtlijn	Norm gezond bewegen	Fitnorm	Voldoet aan minstens één norm	wekelijkse sporter
Totaal	Nederland	51,7%	63%	26,2%	64,9%	51,3%
Totaal	Soest	49%	61,7%	30,1%	63%	52,5%
Totaal	GGD Regio Utrecht	54,3%	63,5%	26,7%	65,6%	56,3%
19 tot 65 jaar	Nederland	56%	60,3%	20,6%	62,3%	56,3%
19 tot 65 jaar	Soest	53,2%	57,9%	24,3%	59,2%	59%
19 tot 65 jaar	GGD Regio Utrecht	58,3%	61,1%	21,2%	63,3%	61%
65 jaar of ouder	Nederland	36,9%	72,1%	45,1%	73,8%	34,8%
65 jaar of ouder	Soest	38,1%	71,3%	45,2%	72,9%	35,8%
65 jaar of ouder	GGD Regio Utrecht	38,7%	72,9%	47,6%	74,7%	38,5%

Tabel 4, beweegrichtlijnen

2.3.3 Beschouwing sport en bewegen in Soest

Op basis van de lidmaatschappen bij verenigingen en de beweegcijfers voor de gemeente zijn er een aantal trends die aandacht verdienen.

- Soest doet het relatief erg goed betreft lidmaatschap van verenigingen vergeleken met de nationale cijfers. Daarnaast is ook te zien dat de gemeente goed scoort op de fitnorm die kijkt naar zwaar intensieve inspanning die leden van sportverenigingen vaak zullen leveren.
- Kijkend naar de gezondheidscijfers en de beweegnormen kan geconcludeerd worden dat Soest op die vlakken dicht bij het gemiddelde scoort. Op gezondheid net iets beter dan op beweegnormen maar dit zijn geen uitzonderlijke afwijkingen.
- Er zijn binnen Soest erg grote verschillen tussen de verschillende wijken in het dorp. Waar een wijk als Soest-Zuid zowel qua gezondheid als lidmaatschap bij een vereniging erg hoog scoort is te zien dat wijken zoals Smitsveen en Klaarwater op deze beide vlakken juist consequent minder goed scoren. Hier ligt duidelijk een uitdaging. Voor een goede aanpak zal gekeken moeten worden waar behoeftes liggen in de minder goed scorende wijken om de gezondheid van de bewoners te bevorderen en ze actiever te krijgen.

2.4 Trends en ontwikkelingen gebruik accommodaties en openbare ruimte

Landelijk

1) Met een toenemende populariteit voor de beoefening van ongeorganiseerde sporten en de versnelling veroorzaakt door de pandemie (2020-2022) is de openbare buitenruimte een belangrijke sportruimte. In 2022 sportte gemiddeld 34% van de sporters alleen en 12% in zelf georganiseerd groepsverband. Voor deze twee groepen sporters is de openbare ruimte een belangrijke ruimte om te bewegen en te sporten. Daarnaast is de openbare ruimte ook zeer inzetbaar voor het recreatief fietsen en wandelen als bewegingsvorm. De publieke buitenruimte is hiermee een belangrijke sportvoorziening geworden die ook in sportbeleid een steeds prominentere rol inneemt.

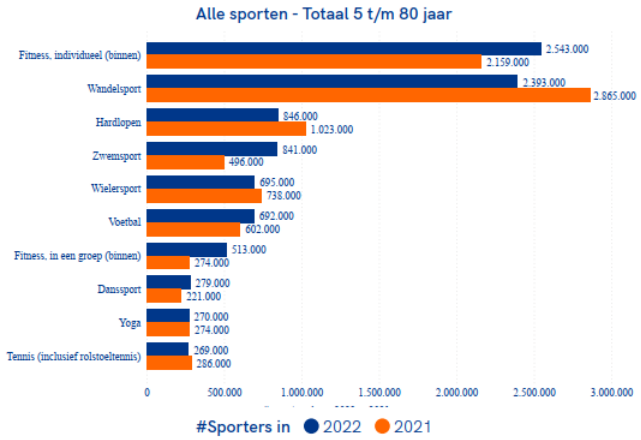
2) Door de pandemie is de sportdeelname landelijk in 2021 gedaald en hoewel een licht herstel waarneembaar is in 2022 is de sportdeelname nog niet op niveau van voor de pandemie (NOC*NSF zo sport Nederland 2022).

3) Sporthallen en sportvelden worden ten opzichte van de openbare ruimte beduidend minder door de volwassen Nederlander als sportaccommodatie gebruikt. Hoewel de binnensporten in 2022 een lichte stijging zien in sport deelname. Daarbij lijken de binnensporten hun deelnemers beter te binden en heeft de buitensport hier, voornamelijk bij de volwassen deelnemer, meer moeite mee. Van de sporters is ongeveer 23% actief bij een vereniging (binnen- en buitensport).

4) Naast de sporten in de openbare buitenruimte beoefend worden zoals fietsen en wandelen zijn de afgelopen 15 jaar ook de commerciële sportaanbieders sterk opgekomen. Sporten zoals fitness (groepsverband en individueel), danssport en Yoga stonden in 2022 in de top 10 van meest beoefende sporten. Zwemmen is in 2022 opgekomen waardoor deze van plek 6 naar plek 4 is gestegen. Voor de zogenaamde 'corona' sporten zoals wandelen, hardlopen, wielersport, skeeleren is in 2022 een daling zichtbaar ten opzichte van 2021. Door het ontstaan van meerdere mogelijkheden na de pandemie is dit een logisch gevolg. Hoewel een deel van deze sporters in 2022 een andere vorm van sportbeoefening heeft gevonden zien we aan de sportdeelname dat dit niet voor iedereen geldt. Het sportaanbod binnen een gemeente (zowel georganiseerd als ongeorganiseerd) kan bijdragen aan het herstel en verdere groei van de sportdeelname.

5) Landelijk gezien is er ook een trend dat mensen open staan voor andere vormen of nieuw ontdekte vormen van bewegen en sport. Zo is er een flinke groei van de padelsport in Nederland en groeit het aandeel van sporters dat aan urban sports doet. Met name onder jeugd en jongeren is het doen van enige vorm van urban sports (skaten, BMX, 3x3 basketbal) populair.

6) Deze veranderingen aan de vraagzijde van de sportmarkt vragen tot aanpassingen aan de aanbodszijde en in de investeringen van de gemeenten in sportaccommodaties en mogelijkheden voor sportief gebruik van de openbare ruimte.

Afbeelding 7, meest beoefende sporten in Nederland (wekelijks sporten 12 jr. en ouder)

Bron: Zo sport Nederland 2022 – NOC*NSF

Gemeente Soest

Ook in de gemeente Soest is de openbare ruimte een belangrijk deel van de sportstructuur. In de top tien van leden van sportbonden uit de gemeente Soest staan onder andere de Atletiekunie (onder andere hardlopen en wandelen), de sportvisserij, golf en paardensport. Met uitzondering van de sportvisserij ligt de gemiddelde deelname aan deze sportbonden zelfs hoger dan gemiddeld in Nederland. Deze sporten vinden niet allemaal in de openbare ruimte plaats maar wel voornamelijk buiten en niet geheel of altijd op de sportaccommodaties. De waarde van de buitenruimte en de natuurlijke groene omgeving van Soest wordt gewaardeerd door verenigingen.

In de Atlas Leefomgeving is voor alle Nederlandse gemeenten een vergelijking gemaakt hoe de gemeenten scoren op de kernindicator beweegvriendelijke omgeving. De gemeente Soest scoort hier als totaal score 56 en zit hiermee ongeveer op het landelijke gemiddelde. Hierbij moet wel vermeldt worden dat voornamelijk de minder bewoonde gebieden de score wat naar beneden bij stellen. De woonwijken binnen de gemeente scoren gemiddeld hoger dan 60 en zitten daarmee net boven het landelijk gemiddelde. Voor de buurt Smitsveen ligt de score van 82 een stuk hoger dan in de rest van de gemeente, vooral de sport- en speelplekken en de nabijheid van voorzieningen scoren hier hoog.

3 BINNENSPORT

3.1 Aanbod binnensportruimte

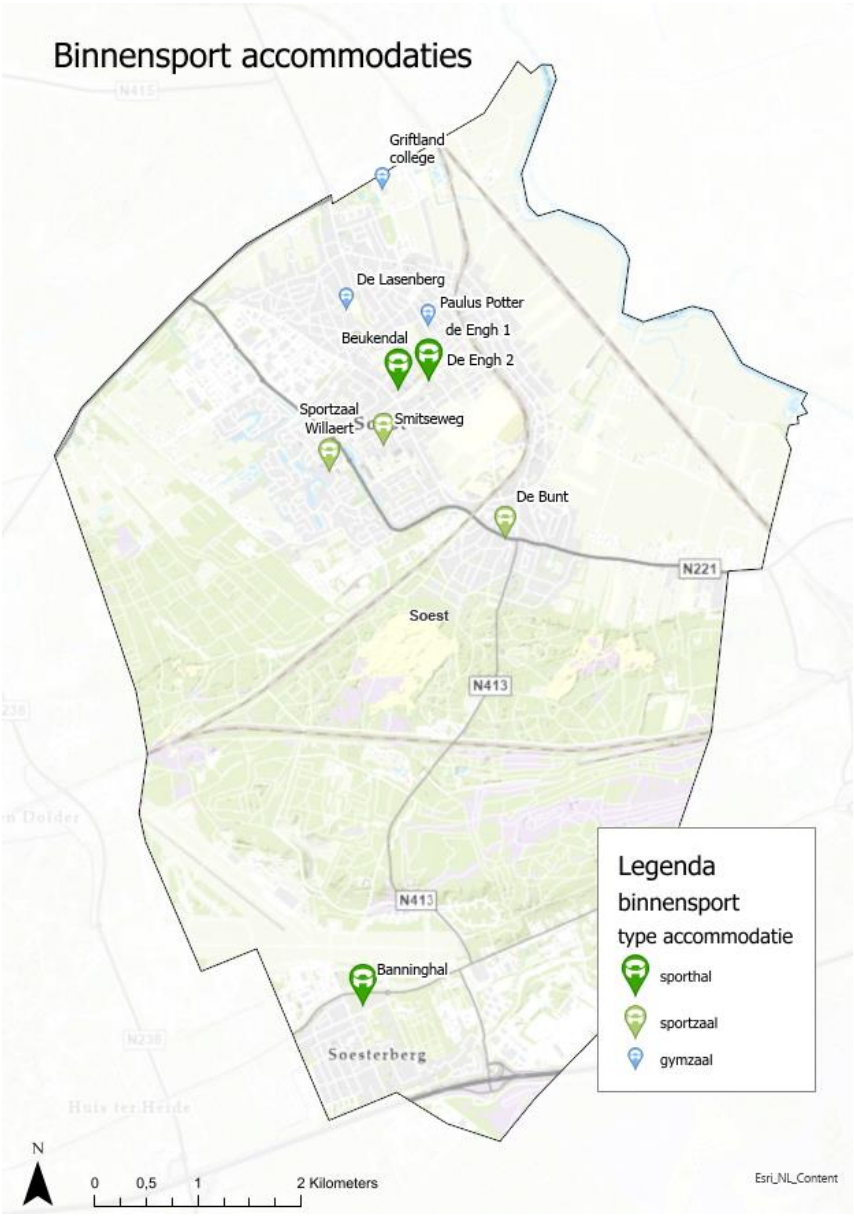
Dit hoofdstuk geeft een overzicht van de binnensportaccommodaties in de gemeente Soest en het gebruik van deze accommodaties. Een binnensportaccommodatie wordt gezien als de overdekte sportruimte die wordt benut, of kan worden benut, voor de beoefening van meerdere zaalsporten en het geven van bewegingsonderwijs. Het bijzondere van deze accommodaties is enerzijds het dubbelgebruik voor sport- en bewegingsonderwijs en anderzijds dat door middel van verschillende belijningen diverse sporten van dezelfde sportvloer gebruik maken. Dat onderscheidt dit soort accommodaties van andere overdekte accommodaties, zoals tennishallen en turnzalen, die alleen voor één tak van sport gebruikt kunnen worden. Waar het gaat om de multifunctionele overdekte accommodaties is een twee- of driedeling in type gangbaar. Deze indeling is gebaseerd op de oppervlakte van de sportvloer. Hierbij wordt van groot naar klein onderscheid gemaakt in sporthallen (2 of 3 zaaldelen), sportzalen (2 zaaldelen) en gymzalen (1 zaaldeel). Het formaat van een binnensportaccommodatie heeft invloed op welke sporten er in de accommodatie beoefend kunnen worden. Dit is met name belangrijk voor sporten zoals zaalvoetbal, zaalhockey en handbal die een volledige zaal nodig hebben voor wedstrijden. Hoewel een overdekt zwembad ook gezien kan worden als een binnensportruimte is deze niet meegenomen in de studie.

3.1.1 Overzicht binnensportaccommodaties

Voor het basisonderwijs en sportverenigingen beschikt de gemeente Soest over acht binnensportlocaties. In aanvulling hierop beschikt het Griftland college over vier gymzalen waarvan er één gebruikt kan worden voor verhuur aan verenigingen door de gemeente. In totaal zijn er momenteel 19 afzonderlijk te gebruiken zaaldelen in de gemeente (inclusief gymzalen Griftland). Hiervan bevinden zich twee zaaldelen in Soesterberg en de overige zaaldelen zich in Soest. In 2023/2024 zullen gymzaal Paulus Potter en sporthal Beukendal sluiten en vervangen worden door Sporthal de Engh 2. Hiermee zal het aantal zaaldelen in de gemeente met 1 dalen. Deze binnensportlocaties zijn te verdelen in drie types, op basis van omvang en aanbod van klein naar groot: gymzalen, sportzalen en sporthallen. Hierbij zijn gymzalen vooral gericht op bewegingsonderwijs, sportzalen op bewegingsonderwijs met overloop mogelijkheid voor verenigingssport en zijn sporthallen met name ingericht voor verenigingssport maar ook in te zetten voor andere gebruikers zoals het onderwijs.

Accommodatie	type	zaaldelen	Locatie
De Bunt	sportzaal	1	Soest
Laserberg	gymzaal	1	Soest
Paulus potter (sluit)	gymzaal	1	Soest
Smitsweg	sportzaal	2	Soest
Willaert	sportzaal	1	Soest
Banninghal	sporthal	2	Soesterberg
Beukendal (sluit)	sporthal	2	Soest
De Engh	sporthal	3	Soest
De Engh 2 (nieuw)	sporthal	2	Soest
Griftland college	gymzalen	1 (4)	Soest

Tabel 5, overzicht binnensportaccommodaties

Afbeelding 8, spreiding binnensportaccommodaties in de gemeente Soest

3.2 Normatieve behoefte

Een eerste manier om de hoeveelheid binnensport in een gemeente te beschouwen is door te kijken hoe het aanbod aan accommodaties verhoudt tot de planologische kengetallen en gebruiksrichtlijnen van VNG en NOC*NSF. Hierin wordt gekeken hoeveel accommodaties er zijn per aantal inwoners in een gemeente. Om hier een goed beeld van te geven zal er zowel worden gekeken naar de vastgestelde kengetallen als naar de voorgestelde nieuwe kengetallen uit een onderzoek in 2020 van het Mulier instituut. De kengetallen zijn draagvlakcijfers die aangeven hoeveel inwoners er in een plaats moeten zijn om een accommodatie te vullen. Hierin wordt in de richtlijnen een minimum en maximum variant genoemd waarbij afhankelijk van de lokale context gekeken kan worden welke het meest relevant is voor een gemeente.

Waar de VNG kengetallen zowel een richtlijn geven voor sporthallen als sportzalen is dit in de nieuwe voorgestelde richtlijn niet meer het geval. Omdat sportzalen een beperkte functionaliteit hebben voor de meeste zaalsporten en sportclubs vaak pas gebruik willen maken van sportzalen wanneer sporthallen vol zitten, is het niet logisch om uit te gaan van een bepaalde behoefte aan sportzalen in een gemeente. Dit betekent niet dat sportzalen niet meer functioneel zijn. Voor het voorzien in behoefte van onderwijs of specifieke gebruikers (bijvoorbeeld gymnastiek/turnverenigingen/racketsporten) kan er nog steeds een voorkeur zijn voor een sportzaal over een sporthal. Deze afweging kan alleen niet gemaakt worden op basis van draagvlakcijfers en moet op een lokaal niveau gemaakt worden (Mulier, 2020).

Ook is in de nieuwe voorgestelde richtlijnen onderscheid gemaakt tussen stedelijk en minder stedelijk gebied. In stedelijk gebied is vaak een meer verschillend sportaanbod aanwezig naast sporthallen (bijvoorbeeld klimhallen, sportscholen, beachhallen). Hierdoor zijn er in verhouding minder sporthallen nodig in stedelijk gebied. Omdat er geen duidelijke richtlijnen zijn voor wat telt als stedelijk/niet stedelijk gebied zijn in dit rapport beide richtlijnen meegenomen.

		VNG richtlijn		voorgestelde richtlijn stedelijk		Voorgestelde richtlijn	
		max	min	max	min	max	min
Richtlijn	sporthal	15.000	20.000	10.000	17.000	6.250	12.500
	sportzaal	10.000	12.500	x	x	x	x
Richtlijn Soest	sporthal	3,1	2,4	4,7	2,8	7,5	3,8
	sportzaal	4,7	3,8	x	x	x	x
Saldo Soest	sporthal	-0,1	0,6	-1,7	0,2	-4,5	-0,8
	sportzaal	-1,7	-0,8	x	x	x	x

Tabel 6, normatieve behoefte aan sporthallen/zalen

In tabel 6 is te zien wat de verschillende richtlijnen zijn, hoeveel accommodaties Soest volgens de richtlijnen zou moeten hebben en het saldo van het huidige aanbod ten opzichte van de richtlijnen.
Kijkend naar de richtlijn voor sportzalen is te zien dat Soest beschikt over minder sportzalen dan het minimum aantal in de richtlijn. Kijkend naar de sporthallen is te zien dat Soest momenteel bijna aan de maximum variant zit van de VNG richtlijn. Hierin scoort Soest dus ruim voldoende met bijna een overschot aan sporthallen.

In de nieuwe richtlijnen voldoet Soest alleen aan de minimum richtlijn voor stedelijk gebied en is er bij de andere richtlijnen een normatief tekort aan sporthallen. Gezien deze nieuwe kengetallen een voorstel zijn en nog niet zijn vastgesteld geeft het vooral inzicht in de bezetting ten opzichte van landelijk gebruik. De nieuwe kengetallen zijn gebaseerd op actueler onderzoek en kunnen een goede indicatie geven of er mogelijk krapte ervaren kan worden door de sport in een gemeente. Gezien Soest in deze nieuwe normen krap lijkt te zitten kan in de verdere analyses gekeken worden of die daar ook vastgesteld kunnen worden.

Belangrijk om te benoemen is dat de planologische normatieve behoefte geen harde norm is en vooral ter referentie gebruikt moet worden. Om de lokale behoefte goed in beeld te brengen zal er daarom ook gekeken worden naar de jaarlijkse bezetting, spreiding van de bezetting, bezetting vanuit het onderwijs en de latente behoefte aan binnensportruimte.

3.3 Jaarlijkse bezetting

Op basis van gegevens van de gemeente Soest zijn in tabel 7 de bezettingsuren van de verschillende binnensportlocaties weergegeven. Hierbij wordt onderscheid gemaakt in de bezetting door onderwijs, door verenigingen of door overige verhuur. In de tabel zijn de gegevens uit 2019 en 2022 gebruikt. 2019 dient als referentiejaar om de ontwikkelingen in de bezettingsuren inzichtelijk te maken.

Hierbij is gekozen voor een jaartal voor de corona pandemie aangezien de beperkingen gedurende de pandemie buitengewone effecten heeft gehad op de bezetting. De bezettingen in 2020 en 2021 worden daarmee als niet representatief beschouwd.
Naast uren bezetting onderwijs, verenigingen en overige verhuur zijn er ook uren gereserveerd voor onderhoud is sommige accommodaties. Deze zijn niet apart weergeven maar zitten wel bij de totale uren bezetting voor deze accommodatie.

Totaal uren bezetting:	*Paulus potter*	*De Bunt*	*Smitsweg*	*Banninghal*	*Willaert/ Orlando*	*Beukendal*	*De Engh*	*Lasenberg*	*Griftland*
2019	*2.189*	*2.531*	*2.008*	*2.103*	*1.670*	*2.072*	*1.493*	*1.688*	*40*
2022	*2.605*	*2.611*	*2.291*	*1.862*	*2.913*	*1.846*	*1.085*	*2.672*	*660*
Uren bezetting onderwijs									
2019	*1.150*	*978*	*1.098*	*914*	*803*	*466*	*75*	*1.210*	*0*
2022	*1.156*	*1.077*	*1.907*	*1.129*	*1.148*	*458*	*206*	*1.122*	*0*
Uren bezetting verenigingen									
2019	*76*	*1.333*	*1.115*	*1.375*	*1.682*	*1.705*	*1.468*	*161*	*0*
2022	*67*	*1.315*	*1.200*	*1.024*	*1.654*	*1.460*	*1.016*	*94*	*0*
Uren bezetting overige verhuur									
2019	*963*	*221*	*344*	*272*	*7*	*135*	*0*	*317*	*40*
2022	*565*	*106*	*139*	*274*	*6*	*157*	*0*	*822*	*0*

Tabel 7, overzicht uren bezetting per binnensportaccommodatie

Om inzicht te krijgen in hoe de binnensportruimte in Soest wordt kijken we eerst naar de verhuuroverzichten op jaarbasis. Deze geven een volledig overzicht van het gebruik van een accommodatie per type gebruik. Binnen de gemeente Soest wordt er nadrukkelijk onderscheid gemaakt tussen drie verschillende gebruikersgroepen: Onderwijs, verenigingen en overige huurders. In tabel 7 is het aantal uren bezetting per accommodatie weergeven, zowel het totale gebruik als het gebruik per gebruikersgroep.

Percentage bezetting:	Paulus potter	De Bunt	Smitsweg	Banninghal	*Willaert/* Orlando	Beukendal	De Engh	Lasenberg	Griftland
2019	*70%*	81%	*64%*	*67%*	*54%*	66%	*48%*	*54%*	1%
2022	84%	84%	*73%*	60%	93%	*59%*	35%	86%	21%
bezettingspercentage onderwijs:									
2019	111%	94%	*53%*	*44%*	*77%*	22%	*2%*	116%	0%
2022	111%	104%	92%	*54%*	110%	22%	*7%*	108%	0%
bezettingspercentage verenigingen:									
2019	4%	64%	*54%*	66%	81%	82%	*71%*	8%	0%
2022	3%	63%	*58%*	49%	80%	*70%*	49%	*5%*	0%

Tabel 8, bezettingspercentage per accommodatie op jaarbasis

In tabel 8 zijn de bezettingspercentages berekend op basis van de jaarlijkse verhuurcijfers. Voor de berekening is een norm gebruikt van 1.040 uur onderwijs per jaar per accommodatie en 2.080 uur per jaar voor verenigingen (praktische bezettingsgraad). Wat op het oog het meest opvalt is dat het onderwijs qua percentage boven de 100% uitkomt. Dit is te verklaren door de manier waarop de percentages berekend worden. Voor onderwijs is er een richtlijn van 26 uur gebruik per zaaldeel per week.

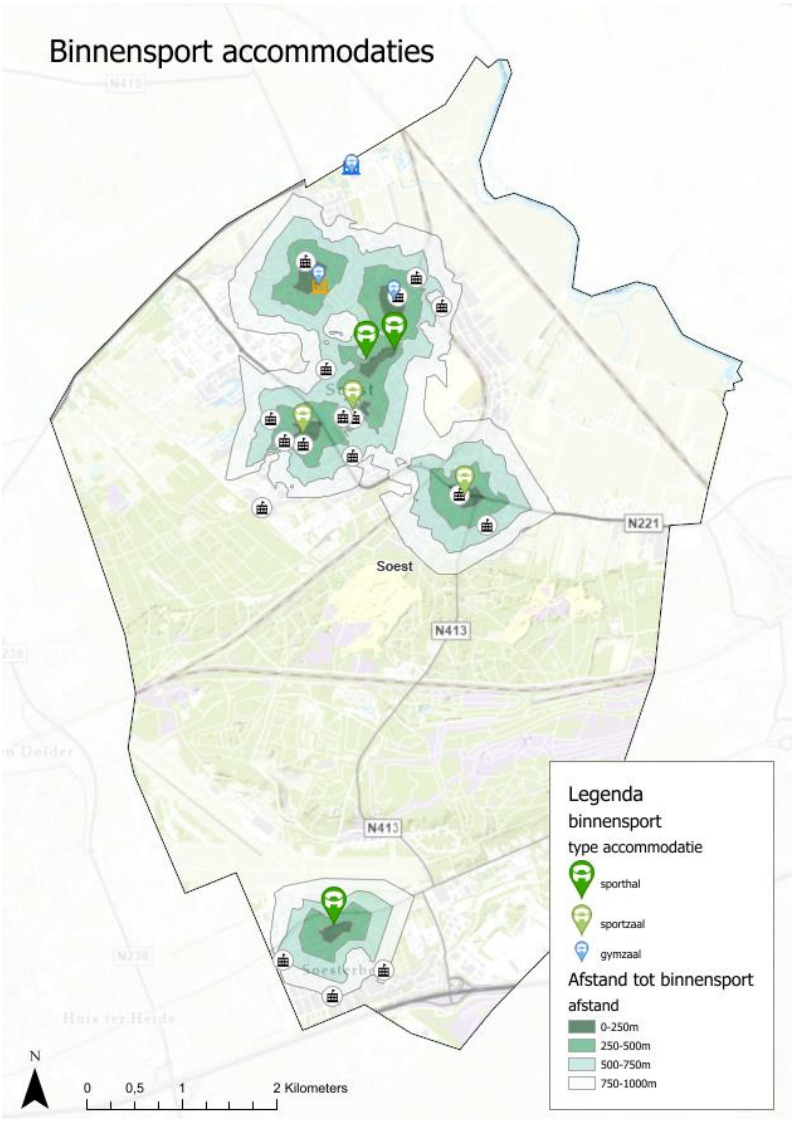
Echter in het verhuursysteem wordt de zaal soms voor meer dan 26 uur toegewezen aan een school doordat scholen in het systeem ook in pauzes/voor/na lesuren de zaal nog beschikbaar hebben. Hierdoor kan het gebeuren dat er meer uren aan scholen worden verhuurd dan het normatieve maximum.
Vanaf schooljaar 2023-2024 zijn twee lesuren bewegingsonderwijs verplicht op de basisschool. Leerlingen moeten minimaal twee lesuren bewegingsonderwijs krijgen onder leiding van een vakleerkracht of bevoegde groepsleerkracht. Gemeente Soest wijst altijd al twee lesuren toe per groep. Om dit in de toekomst te kunnen plannen met krapte aan vakleerkrachten zal er naar verwachting vaker naar de locatie Sportboulevard de Engh moeten worden uitgeweken.

Belangrijk bij zowel tabel 7 als 8 is dat de Griftland gymzaal van de middelbare school is. De uren gebruik hiervan hoeven ze niet apart te huren van de gemeente waardoor deze ook niet in de tabellen op zijn genomen. De bezetting staat voor deze accommodatie op sommige plekken op 0 maar wordt wel degelijk gebruikt.

3.4 Gebruik onderwijs

In 2022 heeft de gemeente Soest een prognose laten maken van de leerlingenaantallen van de basisscholen in de gemeente tot 2040. Hierin is ook gekeken naar het aantal klokuren bewegingsonderwijs dat de verschillende scholen tot 2040 nodig hebben. Een overzicht hiervan is terug te vinden in Bijlage 1.

Op basis van de klokuren die nodig zijn kan ook gekeken worden of er in de gemeente Soest genoeg zaaldelen beschikbaar zijn voor het basisonderwijs in de gemeente. Uitgaande van de norm uit het handboek huisvesting bewegingsonderwijs van het KVLO (2019) kan een zaaldeel maximaal 26 uur per week gebruikt worden voor bewegingsonderwijs op de bassischool. Onderin de tabellen in Bijlage 1 is te zien dat het maximaal aantal benodigde zaaldelen voor Soest tot 2040 5,48 is en voor Soesterberg 1,67. In beide dorpen is er hiermee theoretisch voldoende binnensportruimte voor het basisonderwijs.

Afbeelding 9, loopafstand tot binnensportruimte

Naast voldoende aanbod van binnensportlocaties voor basisonderwijs is het ook belangrijk dat de sportlocaties niet te ver van de scholen afzitten. Volgens de verordening moeten alle basisscholen van Soest binnen 7,5 km loopafstand een binnensportaccommodatie hebben. Echter in de praktijk is een maximale afstand van 1 km wenselijker. Op afbeelding 9 is te zien op hoeveel afstand de basisscholen liggen van de dichtstbijzijnde binnensportlocatie. Hier is te zien dat alleen de Insingerschool meer dan één kilometer moet lopen om bij een binnensportlocatie te komen.

3.5 Bezetting per week

Locatie	maand	overdag	middag	avond	weekend
De Bunt	September	67%	5%	81%	60%
De Bunt	November	73%	20%	81%	60%
De Bunt	December	71%	70%	88%	83%
De Lasenberg	September	80%	70%	37%	15%
De Lasenberg	November	84%	80%	49%	10%
De Lasenberg	December	84%	80%	49%	23%
Paulus Potterlaan	September	83%	48%	23%	75%
Paulus Potterlaan	November	83%	68%	27%	8%
Paulus Potterlaan	December	84%	88%	34%	17%
Smitsweg	September	71%	80%	44%	18%
Smitsweg	November	72%	80%	68%	23%
Smitsweg	December	73%	80%	68%	38%
Banninghal	September	44%	10%	83%	12%
Banninghal	November	48%	20%	83%	38%
Banninghal	December	48%	20%	83%	42%
Beukendal	September	29%	44%	90%	33%
Beukendal	November	34%	44%	90%	38%
Beukendal	December	34%	79%	90%	22%
De Engh	September	33%	43%	64%	13%
De Engh	November	39%	53%	82%	18%
De Engh	December	34%	87%	84%	58%
Willaert	September	84%	43%	84%	50%
Willaert	November	84%	43%	88%	40%
Willaert	December	84%	43%	90%	40%

Tabel 9, wekelijkse bezettingspercentages september, november en december 2022

Jaarlijkse bezettingscijfers zijn een goede basis voor het analyseren van de bezetting van binnensportaccommodaties. Het geeft alleen weinig inzicht in de mogelijke knelpunten en de verdeling van de bezetting over de week. Om hier beter inzicht in te krijgen is voor drie weken in 2022 geanalyseerd hoe de bezetting is van de verschillende locaties. Hierbij is de bezetting bekeken voor vier verschillende periodes:

- Doordeweeks overdag, hierin maakt vooral onderwijs gebruik van de accommodaties (08:00-16:00)
- Doordeweeks 's middags, deze tijden worden vooral gebruikt voor jeugdsport (16:00-18:00)
- Doordeweeks 's avonds, deze tijden worden met name door verenigingen gebruikt (18:00-23:00)
- Weekend, deze tijden worden met name gebruikt door wedstrijden van verenigingen (zaterdag 09:00-23:00 en zondag 09:00-17:00)

Kijkend naar de bezettingscijfers in deze blokken zijn een aantal trends die vaker zichtbaar zijn bij binnensport accommodaties in Nederland. De sporthallen in Soest worden 's avonds erg goed benut en hier is weinig ruimte voor extra sport aanbod. Hierin is nog wel een klein verschil te zien tussen zomerseizoen vergeleken met het winterseizoen. Dit verschil wordt veroorzaakt door sporten zoals hockey die alleen in de winter gebruik maken van de binnensportaccommodaties. Overdag worden de sporthallen een stuk minder goed gebruikt dan de gymzalen. Sporthallen voorzien in veel binnensportruimte op één centrale locatie wat overdag juist minder makkelijk te benutten is. Scholen sporten bij voorkeur zo dicht mogelijk bij de onderwijslocatie waardoor gymzalen die vaak bij/dichterbij scholen zitten meer gebruikt worden door het onderwijs.

3.6 Latente behoefte binnensport

Het in beeld brengen van de huidige bezetting geeft een goed beeld van hoe het gebruik van de binnensportaccommodaties nu is. Tegelijkertijd is hierbij de grote beperking dat het niet duidelijk wordt of er nog groepen zijn die meer gebruik zouden willen maken van de accommodaties. De voornaamste bron van informatie voor deze 'latente' behoefte zijn de aanvragen voor binnensportruimte die verenigingen aan het begin van het seizoen doen. Zoals uit de cijfers al naar voren komt worden de binnensportaccommodaties gedurende het winterseizoen het meest gebruikt. Met name vanuit Hockey is er veel behoefte aan ruimte in de winter die nu niet vervuld kan worden. Er is dus sprake van latente behoefte in Soest, specifiek tijdens de winter.

3.7 Beschouwing gebruik binnensport

- In vergelijking met andere minder stedelijke gemeenten heeft de gemeente Soest relatief weinig sporthallen. Echter is het aantal sporthallen nog steeds ruim voldoende (binnen de VNG normen).
- De sporthallen en sportzaal de Willaert zijn met name 's avonds goed bezet. In andere sportzalen en de gymzalen is in de avond nog relatief veel ruimte. Waar mogelijk gekeken zou kunnen worden of gebruikers van de grotere binnensportaccommodaties ook terecht kunnen in de kleinere accommodaties.
- De gemeente beschikt over genoeg zaaldelen om het basisonderwijs te voorzien van genoeg ruimte voor bewegingsonderwijs.
- De binnensportruimte binnen de gemeente is goed verdeeld. Alle scholen hebben binnensportruimte binnen de wettelijk verplichte afstand en de meeste zelfs binnen één kilometer lopen. Tevens beschikken beide kernen over tenminste één sporthal wat een breed aanbod aan binnensporten mogelijk maakt in beide kernen.
- Op basis van al het hierboven genoemde komt naar voren dat Soest betreft kwantiteit aan sportruimte er goed voor staat. De plek waar mogelijk nog een uitdaging ligt is bij de kwaliteit van de binnensportaccommodaties. 63% van de binnensportverenigingen geeft aan niet tevreden te zijn met de kwaliteit van de binnensportaccommodaties (Synarchis 2023). Met de bouw van een nieuwe sporthal die al opgeleverd is en vernieuwing van andere accommodaties wordt hier ook al hard aan gewerkt.
- Uit de gebruikersenquête komt ook naar voren dat veel binnensportverenigingen moeite hebben met het inplannen van uren voor de jeugd in de middag/begin avond. Tegelijkertijd laten de bezettingscijfers zien dat er zeker 's middags vaak nog ruimte beschikbaar is in de accommodaties op bepaalde momenten. Hier zou in overleg met de verenigingen gekeken moeten worden waar dit probleem precies zit. Een mogelijk probleem hierbij is het gebrek aan vrijwilligers in de middag.

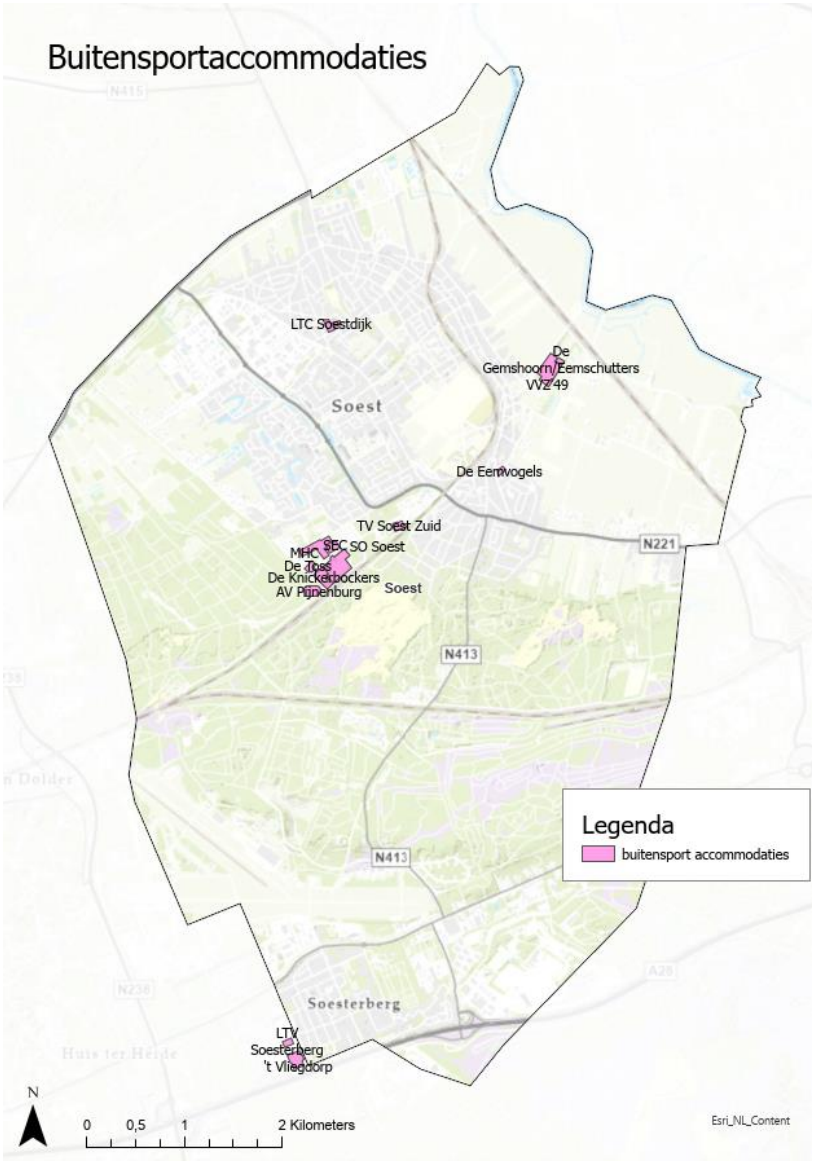
4 BUITENSPORT

4.1 Inleiding buitensport

Dit hoofdstuk geeft een overzicht van de gemeentelijke buitensportaccommodaties in de gemeente Soest en het gebruik van deze accommodaties. Hierbij wordt gekeken naar de georganiseerde sport in de gemeente Soest die wordt beoefend op de sportparken/sportvoorzieningen die in beheer zijn van de gemeente Soest. Waar er bij de binnensport sprake is van multifunctionele accommodaties is er bij de buitensport vaak sprake van accommodaties die maar voor één specifieke sport worden gebruikt. Bij het analyseren van de bezetting van de buitensportaccommodaties zal de analyse daarom ook per type sportaccommodatie gedaan worden. Per type accommodatie zal worden toegelicht welke methode is gebruikt.

In dit onderzoek zal gekeken worden naar de volgende sporten:

- Voetbal (SEC, VVZ'49, SO Soest, VV Hees en t' Vliegdorp)
- Hockey (MHC)
- Tennis (LTC Soestdijk, TOSS, LTV Soesterberg en LTV Soest Zuid)
- Padel (TOSS)
- Atletiek (AV Pijnenburg)
- Honkbal/Softbal (de Knickerbockers)
- Korfbal (de Eemvogels)
- Jeu de boules/boogschieten (de Gemshoorn/de Eemschutters)

Afbeelding 10, Buitensportaccommodaties in de gemeente Soest

4.2 Voetbal

club	natuurgrasvelden	kunstgrasvelden	totaal velden	Teams	capaciteit over zaterdag	capaciteit over zondag
SO Soest	2	3	5	65	0,5	3,5
SEC		1	1	4	0,4	1,0
VVZ'49	4	1	5	35	1,9	5,0
VV Hees	1	1	2	14	0,5	2,0
VV 't Vliegdorp	1	1	2	23	0,2	2,0
totaal	8	7	15	141	3,43	13,52

Tabel 10, behoefte aan ruimte voor voetbal (seizoen 22-23)

Voor de berekening van de veldbehoefte is de rekentool van de KNVB als basis gehanteerd. Hiervoor zijn bij alle clubs de bij de KNVB ingeschreven teams ingevuld. Op basis van speeltijden per leeftijdscategorie komt hieruit de bruto speeltijd per wedstrijddag die er is aan behoefte per club. Belangrijk hierbij te vermelden is dat alle 35/45+ teams zijn meegenomen als veteranenteams om te corrigeren voor de korte speeltijd voor deze leeftijdscategorie in de KNVB rekentool.

Op basis van de bruto speeltijd per wedstrijddag is gekeken hoeveel wedstrijdvelden de verschillende clubs nodig hebben (organisatorische capaciteit) en hoe die behoefte staat ten opzichte van het daadwerkelijk aantal velden waar een club over beschikt. In de kolommen capaciteit over zaterdag/zondag wordt het aantal velden overschot/tekort van clubs weergeven per wedstrijddag.

Club	Bespeelbare uren (week)	Behoefte (week)	Saldo nog beschikbare uren
SO Soest	147,5	130,4	17,1
SEC	37,5	9,8	27,7
VVZ'49	107,5	72,4	35,1
VV Hees	55	31,3	23,7
VV 't Vliegdorp	55	45,1	9,9
totaal	402,5	288,9	113,6

Tabel 11, cultuurtechnische behoefte aan ruimte voor voetbal

Tevens is er gekeken naar het aantal bespeelbare uren op de velden per week. Hierbij wordt gekeken of de velden de belasting aankunnen (technische capaciteit) en of er genoeg trainingstijd beschikbaar is op de velden. Uitgangspunt hierbij is dat teams tweemaal per week gemiddeld 80 minuten trainen op een half veld, er 40 weken per jaar wordt gevoetbald. Voor de technische capaciteit van de verschillende voetbalondergronden hanteren we de volgende maximale jaarlijkse belastingsuren:

- Kunstgras 1.500 uur per jaar
- Natuurgras wedstrijd/training 700 uur
- Natuurgras hoofdveld (alleen wedstrijd) 250 uur

Op basis hiervan is het aantal bespeelbare uren per week, de behoefte per week en het saldo van deze twee getallen weergegeven. Dit weergeeft hiermee hoeveel technische capaciteit er nog is voor meer bespeling van de velden.

Kijkend naar zowel de planning van wedstrijden als naar de technische belasting van de velden is er binnen de gemeente Soest meer dan genoeg ruimte voor de voetbalsport om door te groeien. De grootste beperking hierin is de wedstrijdbezetting op de zaterdagen waar relatief de minste ruimte voor groei zit. Net als in het hele land te zien is spelen de meeste teams tegenwoordig op de zaterdag waardoor er op de zondag erg veel wedstrijdcapaciteit over is.

4.3 Hockey

MHC	velden	normteams zaterdag	normteams zondag	ruimte voor teams per dag	normteams ruimte zaterdag	normteams ruimte zondag
60/40	4	38	7	43,3	5,3	36,3
50/50	4	38	7	52	14	45

Tabel 12, overzicht behoeftebepaling hockey (seizoen 22-23)

Voor de behoeftebepaling van hockey is de rekenmethode van de KNHB gebruikt. Deze rekenmethode bepaald of er sprake is van een onder- of overcapaciteit op de hockeyvelden per wedstrijddag. Hockey wordt in Soest alleen nog op kunstgras gespeeld waardoor er geen sprake is van een technische beperking van veldinzet. De behoeftebepaling (tabel 13) geeft, in de verdeling thuis- en uitwedstrijden, een overzicht van zowel een 60/40 als een 50/50 verdeling. Hoewel 50/50 verdeling hierin voor de efficiëntie van het gebruik het beste gehanteerd kan worden geeft 60/40 een realistischer beeld van de werkelijke situatie. Dit omdat de KNHB geen perfecte thuis/uit verdeling kan maken in de planning.

Kijkend naar de uitkomst van de analyse is te zien dat er bij het hanteren van de meest ruime norm (60/40) op de drukke zaterdag normatief nog steeds ruimte zou zijn voor vijf teams extra. Daarnaast is er net als op veel andere plekken op zondag nog een groot overschot aan veldruimte waar nog veel groeimogelijkheden liggen.

4.4 Tennis

Vereniging	Aantal verlichte banen	aantal onverlichte banen	ledenaantal	Saldo banen nodig	ledenruimte	leden per baan
LTV Soesterberg	7		338	-2,775	222	48,3
LTC Soestdijk	12		700	-3,25	260	58,3
TV Soest-Zuid	11		750	-1,625	130	68,2
TOSS	7		400	-2	160	57,1

Tabel 13, behoeftebepaling tennis (peildatum begin 2023)

Om de ruimtebehoefte van tennisclubs in te schatten wordt gekeken naar de verhouding tussen het aantal leden en het aantal tennisbanen van een club. Hierbij is de NOC*NSF/KNLTB richtlijn dat per tennisbaan met verlichting een club 70-90 leden kan huisvesten. Voor de behoeftebepaling (tabel 14) is uitgegaan van een bezetting van 80 leden per baan. Voor niet verlichte tennisbanen is de richtlijn 50-70 leden per baan, gezien alle tennisbanen in de gemeente verlicht zijn is deze richtlijn niet van toepassing.

Voor alle clubs is gekeken hoeveel banen de club nodig zou hebben volgens de richtlijn ten opzichte van hoeveel banen de club nu al heeft. Uit deze berekening komt naar voren dat volgens de richtlijn alle tennisclubs nog ruimte hebben voor nieuwe leden op hun banen. Alle clubs hebben ten opzichte van de richtlijn 1,5 tot 3,25 banen overschot. Dit komt overeen met ruimte voor 130-260 extra leden voor de clubs.

Belangrijk hierbij te benoemen is dat bij LTC Soestdijk en TV Soest-Zuid een deel van de banen bestaat uit indoorbanen. De inzetbaarheid van deze banen wordt hiermee vergroot maar kan ook leiden tot een gevoel van baantekort wanneer bijvoorbeeld bij slechte weersomstandigheden meer leden van de indoorbanen gebruik willen maken.

Om de situatie in Soest te vergelijken met de landelijke situatie kan ook gekeken worden naar het aantal leden dat clubs in Nederland gemiddeld hebben per baan. Dit ligt in Nederland gemiddeld op 57 leden per baan (Sportaccommodaties in Nederland, 2016). Hiermee vergeleken heeft alleen LTV Soesterberg relatief weinig leden en ligt het aantal leden per baan bij de andere clubs op of boven het gemiddelde.

De aanleg van padelbanen kan invloed hebben op de cijfers bij tennisverenigingen. TOSS beschikt al over twee padelbanen. Afhankelijk van de lidmaatschap opzet van de clubs kan het in de toekomst moeilijker worden om de capaciteit van verenigingen te berekenen wanneer leden zowel padel en tennis kunnen spelen binnen een club.

4.4.1 Padel

Padel is binnen Nederland een snel opkomende sport. Hoewel in 2006 pas de eerste baan aan werd gelegd in Nederland liggen er ondertussen 1.724 banen op 479 verschillende locaties (padelgids.nl) en groeit dit aantal nog steeds hard door. De nieuwe accommodaties worden in 80% van de gevallen aangelegd bij tennisverenigingen en de overige 20% bij commerciële sportcentra. In Soest liggen momenteel twee padelbanen bij TOSS. Met de exponentiele groei die padel nog steeds meemaakt en de trend dat veel tennisverenigingen één tennisbaan laten vervangen door twee padelbanen om een breder aanbod te hebben voor huidige/nieuwe leden aan te trekken is de kans groot dat er meer padelbanen aangelegd zullen worden binnen de gemeente. Momenteel is er al bekend dat er bij LTV Soesterberg in elk geval interesse is in het aanbieden van padel.

Doordat padel als sport nog in een sterke groeifase zit is het niet mogelijk om in te schatten hoeveel banen er precies nodig zijn binnen de gemeente en binnen een club. Padel wordt veel opgepakt door huidige tennisspelers naast tennis of als een fysiek minder belastend alternatief voor tennis. Daarnaast zijn er ook relatief veel nieuwe spelers die beginnen aan padel door de laagdrempeligheid van de sport. Hierbij is vaak te zien dat de behoefte aan padelbanen vaak ontstaat vanuit tennisclubs. Zodra een baan er ligt trekt dit dan ook mogelijke nieuwe spelers aan die de sport proberen en het vaker gaan spelen.

4.5 Atletiek

vereniging	Aantal leden clubs	aantal banen	Aantal banen nodig	ledenruimte
AV Pijnenburg	666	1	0,666	334

Tabel 14, behoeftebepaling atletiek (begin 2023)

Binnen de gemeente Soest ligt één atletiekbaan. Hierbij gaat het om een 6-baans rondbaan met bijbehorende wedstrijdvoorzieningen. Daarnaast ligt de baan naast de Lange Duinen waar AV Pijnenburg ook gebruik kan maken voor hardlopen maar ook onderdelen zoals 'nordic walking' en sportief wandelen.

De atletiekunie hanteert een richtlijn van 1.000 leden per volwaardige atletiekaccommodatie. Met 666 leden op één baan beschikt AV Pijnenburg hiermee over voldoende ruimte om alle leden de sport te kunnen laten beoefenen en ook om nog te groeien in leden.

4.6 Honkbal/softbal

Sportpark	club/ clubs	honkbalvelden behoefte	jeugdveld behoefte	softbalvelden behoefte	combi softbal/jeugd behoefte
Bosstraat	de Knickerbockers	0,125	0,25	0,3	0,55

Tabel 15, behoeftebepaling honk- en softbal (seizoen 2023)

Bij honkbal is de planningsnorm van de KNBSB gebruikt uit het Vademecum Accommodaties 2023. Het gaat hier om een planningsnorm waarbij gekeken wordt hoeveel teams er op een veld ingepland kunnen worden voor wedstrijden. Hierbij is er ruimte voor acht normteams op een honkbalveld en tien normteams op softbal en jeugdvelden. Per leeftijdscategorie en speelniveau is bepaald hoeveel normteams ruimte een team nodig heeft. De Knickerbockers beschikken over een U21 honkbalteam dat op een honkbalveld speelt. Daarnaast heeft de club drie softbalteams en drie jeugd honkbalteams die allemaal op het softbalveld spelen. In tabel 16 is weergeven aan hoeveel velden er behoefte is vanuit de Knickerbockers. Hieruit komt naar voren dat het honkbalveld een erg laag gebruik heeft. Het softbalveld wordt relatief beter gebruikt doordat de jeugd hier ook op speelt maar ook hier is nog genoeg ruimte voor groei binnen de huidige accommodatie die beschikt over zowel een honkbal als een softbalveld.

4.7 Korfbal

sportpark	normteams	Aantal velden nodig	Tekort/overschot	aantal velden
Eemvogels	5,65	0,81	1,19	2

Tabel 16 Behoeftebepaling korfbal (begin 2023)

De KNKV en NOC*NSF hebben voor korfbal een planningsnorm opgesteld. Hiervoor wordt uitgegaan van spelen op kunstgrasvelden zodat de belasting van het veld niet meegenomen hoeft te worden. In deze norm wordt gekeken naar hoeveel normteams een club heeft op basis van de belasting coëfficiënt van verschillende teams (op basis van speelduur van verschillende teams). Het aantal normteams gedeeld door 7 bepaalt hierin hoeveel velden een korfbalclub nodig heeft. Hierbij moet het aantal velden altijd naar boven worden afgerond op een heel getal. Uit deze berekening komt dat de Eemvogels met het huidig aantal van twee velden genoeg ruimte heeft voor alle teams van de club.

4.8 Jeu de boules/boogschieten

sportpark	sportclub	aantal leden	aantal banen nodig bij trippelen	aantal banen nodig bij dubbelen
Gemshoorn	Gemshoorn	69	8,6	12,9

Tabel 17 Behoeftebepaling jeu de boules/boogschieten (begin 2023)

Op de gezamenlijk accommodatie van JBV de Gemshoorn en de Eemschutters worden binnen één accommodatie twee sporten beoefend. Door dit dubbele gebruik is het lastig om exact in te schatten wat de sportruimte behoefte is van de beide verenigingen. Dit wordt versterkt door het niet aanwezig zijn van een duidelijke capaciteitsnorm voor beide sporten.

Voor Jeu de Boules kan het aantal benodigde banen berekend worden aan de hand van de norm van de NJBB. Hierbij wordt ervan uitgegaan dat 75% van de leden gelijktijdig moet kunnen spelen op de banen. Afhankelijk van de wedstrijdvorm (twee tegen twee/drie tegen drie) van de vereniging komt hieruit een benodigd aantal banen. In deze norm wordt ervan uitgegaan dat alle leden tegelijkertijd gebruik willen maken van de banen. Momenteel beschikt de club over 12 binnen en 16 buitenbanen waarmee aan de norm wordt voldaan voor zowel dubbellen als trippelen.

Voor boogschieten zijn geen normen/standaarden beschikbaar gevonden om de behoeften in te schatten. De Eemschutters hebben 15 binnenbanen en een verlichte buitenbaan waar tot 50 meter geschoten kan worden. De club zelf ervaart momenteel een gebrek aan ruimte en zou graag verder dan 50 meter schieten buiten wat nu niet mogelijk is.

4.9 Beschouwing buitensport

Kijkend naar de uitkomsten voor de verschillende buitensporten komt er een duidelijke trend naar voren dat alle sporten kwantitatief over genoeg ruimte beschikken. Bij alle buitensporten is er op papier nog genoeg ruimte voor groei binnen de huidige accommodaties. Bij groei van de verschillende buitensporten is de wedstrijddruk op de zaterdag bij voetbal en hockey waarschijnlijk één van de eerste plekken waar krapte ervaren zou kunnen worden binnen de huidige normen. Wanneer deze uitkomsten neergelegd worden naast de uitkomsten van de verenigingsscan onder verenigingen in Soest (2023) lijken de resultaten van beide onderzoeken overeen te komen. Onder de buitensportverenigingen lukt het bijna alle clubs om de training en wedstrijduren van de teams in te plannen binnen de beschikbare tijd. Op basis van dit alles kan gezegd worden dat de uitdaging binnen de gemeente richting de toekomst voornamelijk zal liggen op het hooghouden van de kwaliteit van de huidige accommodaties en lijkt uitbreiding niet nodig te zijn.

5 ACTIEVE OPENBARE RUIMTE

5.1 Inleiding

Naast de binnen- en buitensportaccommodaties, die in de vorige hoofdstukken centraal staan, bestaat de sportinfrastructuur ook uit informele sport- en beweegruimte. Hierbij gaat het over de openbare ruimte die benut kan worden om sporten en bewegen zo goed mogelijk te faciliteren voor de inwoners de op een ongebonden manier sport beoefenen. In dit hoofdstuk gaan we in op het gebruik van de openbare ruimte voor sporten, spelen en bewegen. Hierbij kijken we naar de huidige voorzieningen en eveneens op een globale wijze naar de mogelijkheden om openbare ruimte zo goed mogelijk in te zetten.

5.2 Relevante ontwikkelingen

Enkele kenmerkende sociaal-maatschappelijke ontwikkelingen die van invloed zijn op de vraag naar ruimte zijn hieronder beschreven.

- Op het gebied van vrijetijdsbesteding ondernemen mensen meer activiteiten in een korter tijdsbestek dan voorheen. Zowel de inhoud van activiteiten als de daaruit voortvloeiende sociale contacten worden oppervlakkiger. In het verlengde hiervan ondervindt sportbeoefening in verenigingsverband steeds meer concurrentie. Het ligt voor de hand dat de terugloop in het gebruik van de binnensportaccommodaties, zoals in paragraaf 2.1 vastgesteld, hiervan een gevolg is.

- Kinderen beoefenen sport overwegend in verenigingsverband. Dit speelt een belangrijke rol bij de ontwikkeling van sociale vaardigheden. In een samenleving die individualiseert wordt het steeds belangrijker dat kinderen (maar ook volwassenen) via sport 'spelenderwijs' en aan de hand van normen en waarden (lees: spelregels) leren om samen te winnen en te verliezen, samen te werken en met teamgenoten met verschillende achtergronden om te gaan. Voor gemeenten is dit een reden om verenigingen te blijven ondersteunen.

- Volwassenen voelen zich minder verbonden aan verenigingen en gaan op zoek naar meer flexibele, meer individuele vormen van sport en bewegen. Dit is terug te zien in het groeiend aantal leden van fitnesscentra, maar ook in de toename van het gebruik van de openbare ruimte (wandelen, hardlopen, fietsen, bootcamp, etc.). Daar staat tegenover dat, als tegenhanger van individualisering, een trend van nieuw collectivisme waarneembaar is. Kenmerk van het nieuw collectivisme is dat mensen weer meer op zoek gaan naar een groep waarbij men zich thuis voelt en waartoe men wil behoren. Dit biedt weer kansen voor sportverenigingen. Er ontstaat duidelijker onderscheid tussen enerzijds verenigingen die er in slagen leden, vrijwilligers en sponsors aan zich te verbinden en anderzijds verenigingen die te kampen hebben met een cumulatie van financiële en organisatorische problemen.

- Gebruikers van maatschappelijke voorzieningen als binnensportaccommodaties stellen hogere eisen aan de algemene kwaliteit en uitstraling van clubaccommodaties. Dit vormt een extra uitdaging voor verenigingen die gebruik maken van verouderde accommodaties. Bij vervanging van monofunctionele accommodaties doet zich veelal de vraag voor of meerwaarde te creëren is met multifunctionele, geclusterde accommodaties. Denk bijvoorbeeld aan combinaties van binnen- en buitensportaccommodaties met sportief ingerichte buitenruimte. Dit biedt kansen voor een hoger gebruiksrendement, een efficiëntere bedrijfsvoering en toekomstbestendigheid.

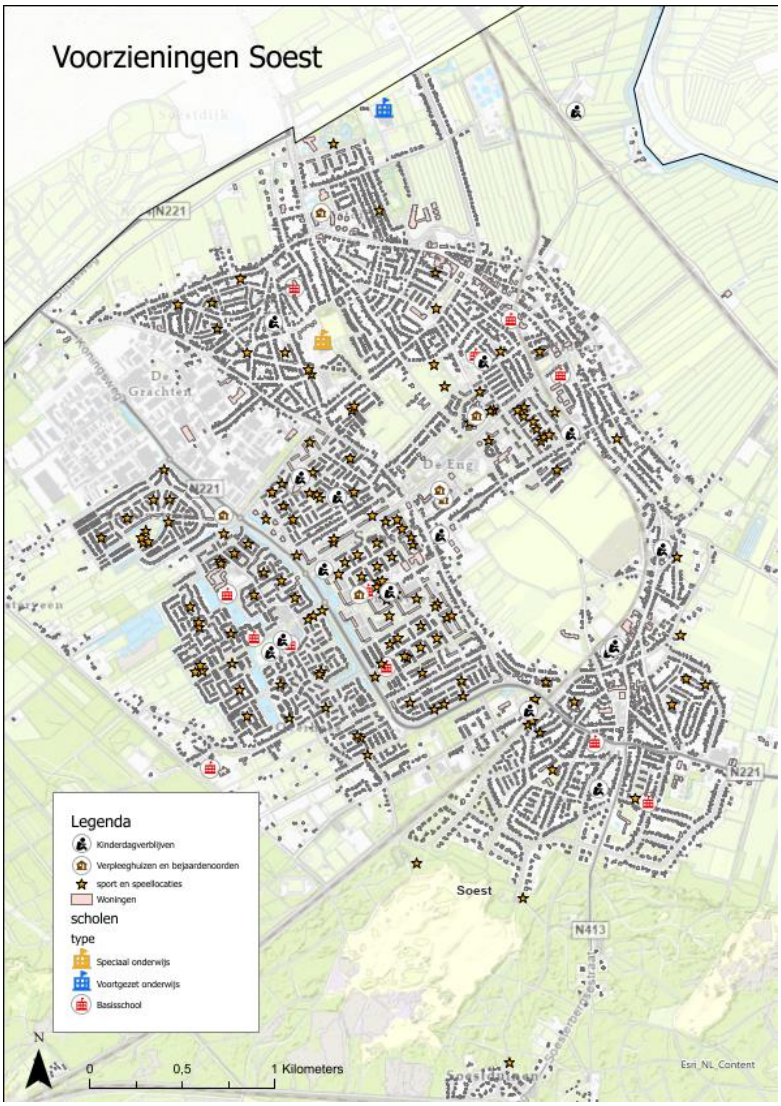
- De aandacht voor gezond leven en bewegen blijft onverminderd groot, hetgeen een positieve stimulans betekent voor sport en bewegen, binnen en buiten verenigingsverband. Veel Nederlanders zijn op diverse manieren sportief actief. Als gevraagd wordt naar de plek waar ze vooral sportief actief zijn, geven Nederlanders aan te sporten bij sportverenigingen (23%), bij commerciële sportaanbieders (18%) en in de openbare ruimte, bijvoorbeeld om te fietsen of hard te lopen (47%). Ongeveer de helft van de Nederlanders sport wekelijks (intensief). Een kwart van de Nederlanders sport minder intensief en een kwart van de Nederlanders sport niet.

5.3 Sportieve openbare ruimte in Soest

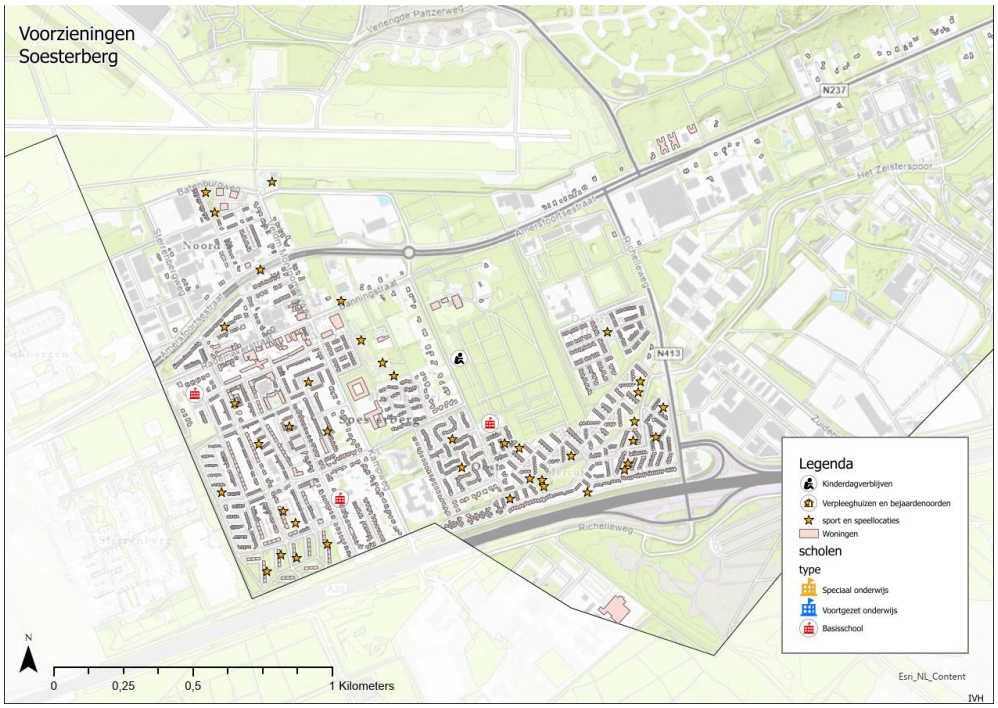
De gemeente Soest bestaat uit de dorpen Soest en Soesterberg met daarbij het omliggende gebied. Kijkend naar openbare ruimte die geschikt is voor bewegen ligt de kracht in het grote groene gebied tussen de twee dorpen in. Ten noorden van Soesterberg ligt de oude militaire basis en landgoed De Paltz. Deze beide gebieden hebben veel vrij toegankelijke paden die geschikt zijn voor wandelingen en hardlopen. Vanuit Soesterberg zijn deze te voet bereikbaar via de oversteek van de oude landingsbaan. Door het Vliegdekpark wat over de Amersfoortseweg heen ligt is dit gebied voor het hele dorp Soesterberg goed bereikbaar zonder grote fysieke barrières zoals doorgaande wegen te hoeven doorkruisen. Soest heeft ten zuiden en westen ook veel openbaar groen dat geschikt is als ruimte om te sporten en te bewegen zoals wandelen, recreatief en sportief fietsen.

5.4 Voorzieningen voor sport, spelen en ontmoeten

Binnenstedelijk beschikt Soest over ruime mogelijkheden voor spelen en sporten. Afbeeldingen 11 en 12 laat de kaart met voorzieningen zien in de gemeente Soest inclusief de onderwijsinstellingen. De kaart laat eveneens een goede spreiding zien van deze voorzieningen over Soest en Soesterberg. Waar de stedelijke dichtheid groter is, zoals bijvoorbeeld in Overhees, is te zien dat de dichtheid van voorzieningen voor spelen, bewegen en ontmoeten toeneemt. Daarbij beschikt Soest en Soesdijk over diverse groene ruimten tussen de woonwijken (zoals bijvoorbeeld De Engh). Deze ruimten zijn geschikt om er allerlei vormen van ongebonden sporten te beoefenen.

Afbeelding 11, sport- en beweegvoorzieningen en onderwijslocaties in Soest

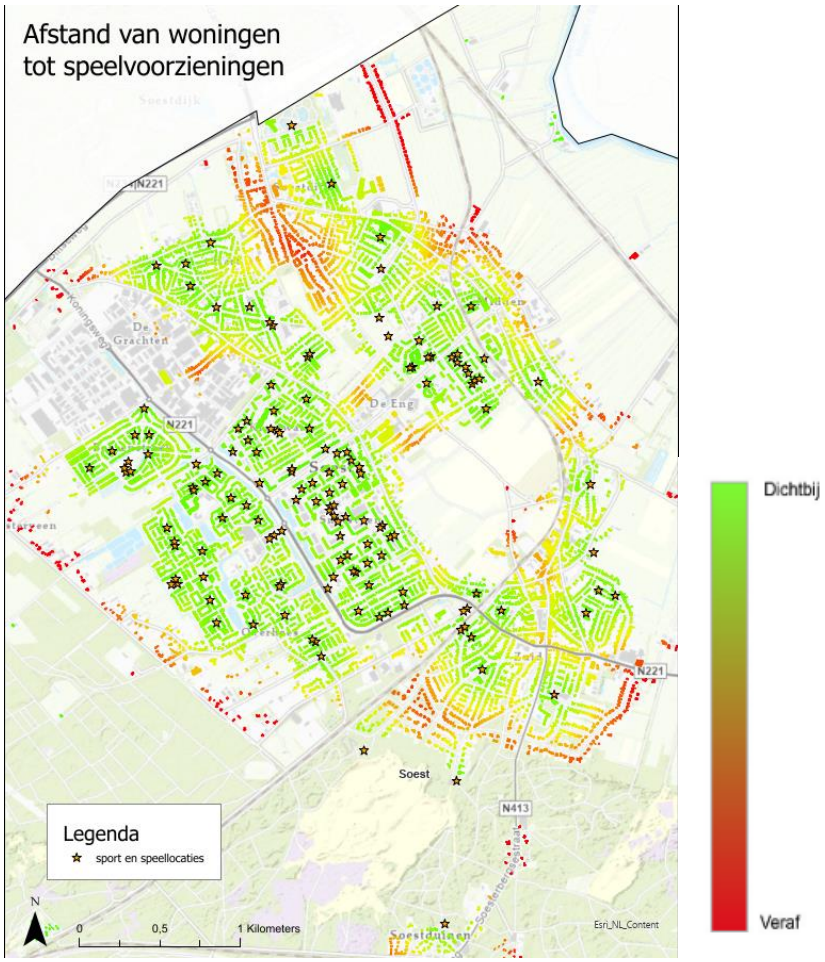
Afbeelding 12, sport- en beweegvoorzieningen in Soesterberg

5.4.1 Spreiding van en verbindingen naar sport- en beweegruimte

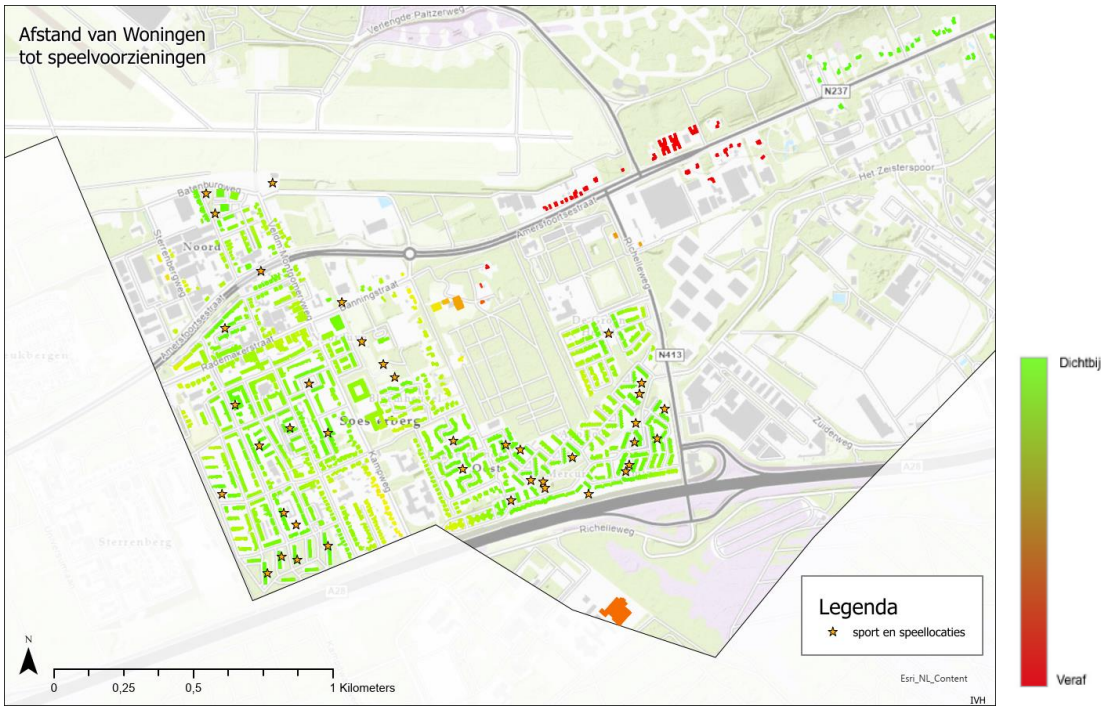
De spreiding van de sport en beweeg- (speel)voorzieningen is over het algemeen goed. In de meeste wijken van Soest liggen die voorzieningen binnen handbereik. In een aantal wijken is de afstand groter (zie de rood gekleurde delen van afbeelding 13). In deze wijken behoeft het (extra) de aandacht of de relatief grotere afstand tot voorzieningen geen belemmering vormt voor bewoners van die wijken om gebruik te maken van ruimte voor spelen en bewegen. Omdat het aanbod in de nabijheid van de (rood gekleurde) wijken kleiner is, is het van belang dat de aanwezige voorzieningen aansluiten op de behoefte van de doelgroepen in die betreffende wijken (omgeving Soestdijk).

Wat verder opvalt is de enorme hoeveelheid aan speelplekken op een relatief klein oppervlak. De vraag hierbij is wat de gebruikswaarde is van al deze speelplekken. Wanneer er een vervangingsopgave ligt, zou kritisch gekeken kunnen worden naar de hoeveelheid plekken in relatie tot het gebruik en de kosten van beheer en onderhoud. Bij vervanging kan er voor worden gekozen om over te gaan naar het meer clusteren van plekken tot enkelen grote ruimten die multifunctioneel gebruikt worden.

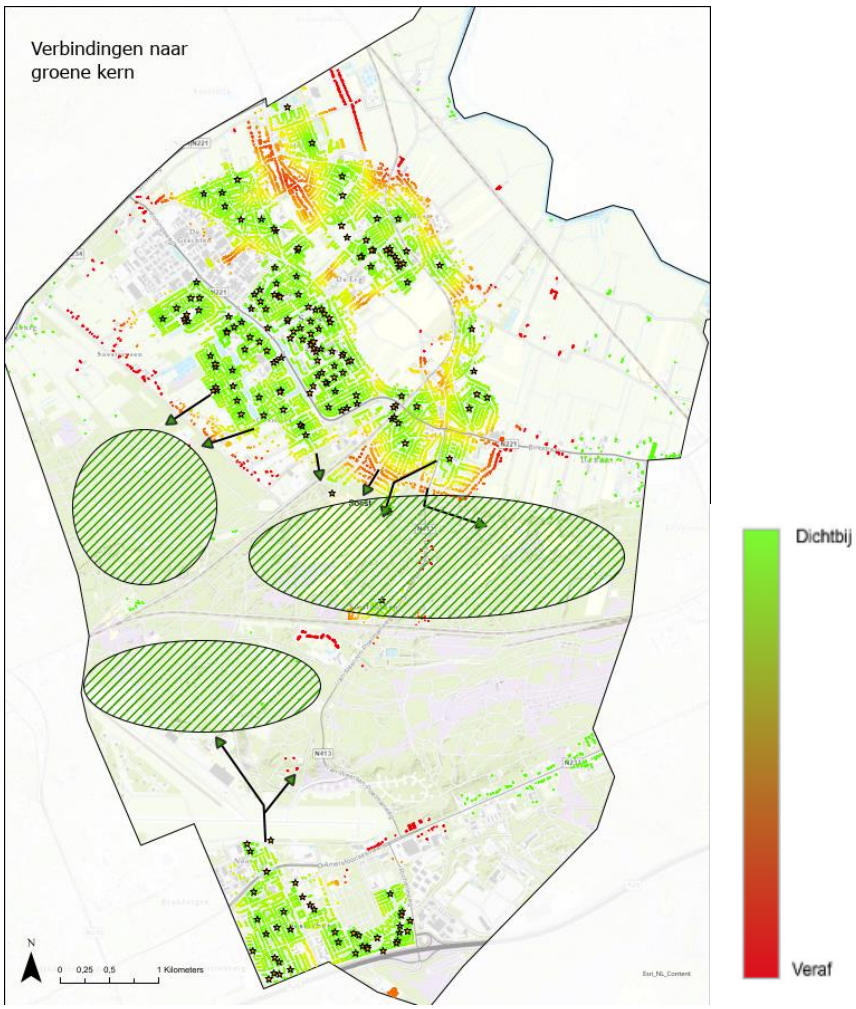
Aan de noord/noordwestzijde van Soest liggen diverse bosgebieden met veel mogelijkheden voor actieve beweegvormen. De provinciale weg N234 is een fysieke barrière, waar het alleen mogelijk is om op een aantal punten de weg over te steken. Aan de zuidzijde van Soest liggen diverse uitloopgebieden die van grote waarde zijn voor inwoners van Soest. Het is van groot belang dat deze gebieden goed bereikbaar zijn voor wandelaars en fietsers.

Afbeelding 13, afstand tot sport- en speellocaties in Soest

Afbeelding 14, afstand tot sport- en speellocaties in Soest

Afbeelding 15, verbindingen naar de groene ruimten aan de zuidzijde van Soest

5.4.2 Waarde van sport- en beweegvoorzieningen

Het is van belang dat de sport- en beweegvoorzieningen aansluiten op de behoeften van de inwoners. Vanwege de uitdaging om mensen niet alleen meer aan het bewegen te krijgen en te houden, maar om eveneens de motorische vaardigheden van jeugd en jongeren te stimuleren zijn goed ingerichte ruimten belangrijk om zo de motorische vaardigheden bij sporten en spelen te stimuleren. Afbeelding 16 geeft een voorbeeld weer van een ingerichte speelruimte (Harperpad) waar een paar speeltoestellen aanwezig zijn waar de speelmogelijkheden beperkt zijn. Veelzijdig bewegen wordt op deze plek beperkt gestimuleerd.

Afbeelding 16, speeltuin Harperpad

Gezien de klimaatopgave is het van belang om binnenstedelijk de omgeving zo groen mogelijk in te richten en verstening tegen te gaan. Diverse sport- en speelruimten in het stedelijk gebied van Soest zouden vergroend kunnen worden. Door integraal te denken en verbindingen te leggen met andere disciplines ontstaan er kansen die gericht zijn op een toekomstbestendige leefomgeving. Zo is het mogelijk om bestaande sportruimten te vergroenen waardoor het ook aantrekkelijker wordt om te gaan sporten. Ook is het mogelijk om de waterbergingsopgave te combineren met beweegaanleidingen.

Afbeelding 17, basketbal playground in een versteende omgeving

5.5 Beschouwing sportieve openbare ruimte

Soest en Soesterberg liggen midden in het groen. Dat biedt ruime mogelijkheden om te sporten en te bewegen en te ontspannen. Zo ligt er een groot netwerk aan paden voor wandelen, hardlopen en mountainbiken. Binnenstedelijk zijn diverse groene ruimten aanwezig in de vorm van bospercelen, parken en sportparken. De grote groene ruimten liggen goed verspreid in het stedelijk gebied en zijn voor inwoners goed bereikbaar. Gezien de ruimtedruk in Soest, wordt de functionaliteit van de openbare ruimte steeds belangrijker. Gelet op landelijke ontwikkelingen, trends en het huidige gemeentelijk beleid is het goed om te blijven bewaken dat de inrichting van de openbare ruimte in voldoende mate aansluit op de wensen en behoeften van de inwoners van Soest. De ingerichte sport- en speelplekken zullen aan moeten sluiten op de groep waarvoor deze bedoeld zijn voor effectief gebruik. De dichtheid aan speelplekken is in sommige wijken groot. Dit onderzoek geeft geen informatie over de gebruikswaarde van de speelplekken. Bij vervanging van speelplekken zou kritisch gekeken moeten worden naar die gebruikswaarde en wat dit betekent voor het toekomstige aanbod aan speelplekken. Een te groot aanbod van speelplekken zou mogelijk impact kunnen hebben op het gebruik van speelplekken. Ook het beheer en onderhoud is intensief en de kosten die hiermee gepaard gaan is aanzienlijk. Het mogelijk clusteren van speelplekken tot een of meerdere grotere kwalitatief hoogwaardige plekken die multifunctioneel gebruikt kunnen worden zou tot de mogelijkheden behoren, mits hiervoor ruimte is. Dit zou tevens de mogelijkheid bieden om de sport en speelplekken voor een breder publiek interessant te maken. Momenteel is de doelgroep van de sport en speelvoorzieningen 18 jaar en jonger. Om in te zetten op een leven lang bewegen zal gekeken moeten worden hoe ook voor volwassenen een aanbod aan beweegvoorzieningen gerealiseerd kan worden.

Diverse relatief nieuwe sporten die ongeorganiseerd of anders georganiseerd plaatsvinden winnen aan populariteit, zoals urban sports (skaten, freerunning en 3x3 basketbal) en padel. Een aantal van deze sporten zou mogelijk een plek kunnen krijgen op bestaande locaties of nabij plekken die thans niet of beperkt gebruikt worden. Voor andere sporten, zoals hardlopen, zou de openbare ruimte op diverse plekken functioneler gemaakt kunnen worden (belijning aanbrengen, kilometeraanduiding voor hardlopen, parken inrichten zoals met bebording met QR-codes en dergelijke). Van belang is dat het sportief gebruik niet conflicteert met natuurwaarden of met andere gebruikers van de openbare ruimte.

6 CONCLUSIE EN AANBEVELINGEN

6.1 Binnensport

- Soest heeft voldoende binnensportruimte nu en naar de toekomst toe. De binnensportruimte binnen de gemeente is goed verspreid. Alle basisscholen hebben binnensportruimte binnen de afstandsrichtlijn van een kilometer (van de basisschool tot aan de binnensportruimte). Het aantal sporthallen is ruim voldoende, maar in vergelijking tot minder stedelijke gemeenten heeft Soest er relatief weinig. Beide kernen beschikken over tenminste één sporthal wat een breed aanbod aan binnensporten mogelijk maakt in beide kernen.
- Diverse sportzalen en de gymzalen hebben in de avonduren nog relatief veel ruimte. Waar mogelijk zou gekeken kunnen worden of gebruikers van de grotere binnensportaccommodaties ook terecht kunnen in de kleinere accommodaties.
- De gemeente beschikt over genoeg zaaldelen om het basisonderwijs te voorzien in ruimte voor bewegingsonderwijs.
- 63% van de binnensportverenigingen geeft aan niet (geheel) tevreden te zijn met de kwaliteit van de binnensportaccommodaties (Synarchis 2023). Met de bouw van een nieuwe sporthal die al opgeleverd is en vernieuwing van andere accommodaties wordt hier aan gewerkt.
- Uit de gebruikersenquête komt ook naar voren dat veel binnensportverenigingen moeite hebben met het inplannen van uren voor de jeugd in de middag/begin avond. Tegelijkertijd laten de bezettingscijfers zien dat accommodaties 's middags vaak nog ruimte laten zien. In overleg met verenigingen zou gekeken moeten worden waar specifieke knelpunten zitten en welke ruimte er in de roosters zitten.

6.2 Buitensport

- De gemeente Soest kent een ruim aanbod van buitensportruimte waarmee in de huidige situatie alle wedstrijden en trainingen zonder problemen ingepland kunnen worden. De wedstrijddruk op de zaterdag bij voetbal en hockey is behoorlijk te noemen waardoor het mogelijk kan zijn dat er, door groei van hockey- en voetbalverenigingen, naar de toekomst toe krapte in ruimte kan ontstaan.
- Wanneer deze uitkomsten neergelegd worden naast de uitkomsten van de verenigingsscan onder verenigingen in Soest (2023) lijken de resultaten van beide onderzoeken overeen te komen. Onder de buitensportverenigingen lukt het bijna alle clubs om de training en wedstrijduren van de teams in te plannen binnen de beschikbare tijd. Op basis hiervan is de conclusie dat de uitdaging binnen de gemeente richting de toekomst voornamelijk ligt in het in standhouden van de kwaliteit van de huidige accommodaties en lijkt uitbreiding vooralsnog niet nodig te zijn.

6.3 Openbare ruimte

- De gemeente Soest met de kernen Soest en Soesterberg biedt door het ruime aanbod van groen in de omgeving ruime mogelijkheden om te sporten en te bewegen en te ontspannen. De grote groene ruimten in het stedelijk gebied zijn voor de inwoners over het algemeen goed bereikbaar.
- Binnenstedelijk zullen de ingerichte sport- en speelplekken moeten sluiten op de groep waarvoor deze bedoeld zijn voor effectief gebruik. De dichtheid aan speelplekken is in sommige wijken (zeer) groot.
- Het in de toekomst mogelijk (meer) clusteren van speelplekken tot een of meerdere grotere kwalitatief hoogwaardige plekken die multifunctioneel gebruikt kunnen worden, zou tot de mogelijkheden behoren.
- Het aanbod van urban sports zou uitgebreid kunnen worden gezien de populariteit van deze sporten. Een aantal van deze sporten zou mogelijk een plek kunnen krijgen op bestaande locaties op of nabij plekken die thans niet of beperkt gebruikt worden.

- Voor andere (meer) ongebonden sporten, zoals hardlopen, zou de openbare ruimte op diverse plekken functioneler gemaakt kunnen worden (belijning aanbrengen, kilometeraanduiding voor hardlopen, parken inrichten zoals met bebording met QR-codes en dergelijke). Van belang is dat het sportief gebruik niet conflicteert met natuurwaarden of met andere gebruikers van de openbare ruimte.

BIJLAGEN

B1 EERSTE BIJLAGE, KLOKUREN BASISONDERWIJS

Naam school	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2036	2037	2038	2039	2040
RKBS de Driespro	10,5	10,5	10,5	10,5	10,5	10,5	10,5	10,5	10,5	10,5	10,5	10,5	10,5	10,5	10,5	10,5	10,5	10,5	10,5
RKBS de Achtbaa	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	9	9	9	9	7,5	7,5
ABBS 2e van der	9	9	9	9	9	10,5	10,5	10,5	10,5	10,5	10,5	10,5	10,5	10,5	10,5	10,5	10,5	10,5	10,5
PCBS Da Costa	9	9	9	9	9	9	9	9	9	9	9	10,5	10,5	10,5	10,5	10,5	10,5	10,5	9
RKBS Montessori	10,5	10,5	10,5	10,5	10,5	10,5	10,5	10,5	10,5	10,5	10,5	10,5	10,5	10,5	10,5	10,5	10,5	10,5	10,5
ABBS 1e van der	10,5	10,5	10,5	10,5	10,5	10,5	10,5	10,5	10,5	10,5	10,5	10,5	10,5	10,5	10,5	10,5	10,5	10,5	10,5
Ref. BS Daniël	4,5	4,5	4,5	4,5	4,5	4,5	4,5	4,5	4,5	4,5	4,5	4,5	4,5	4,5	4,5	4,5	4,5	4,5	4,5
RKBS de Wegwijz	7,5	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6
PCBS Insinger	9	9	7,5	7,5	7,5	7,5	9	9	7,5	9	9	9	9	9	9	9	9	9	9
PCBS de Bron	10,5	10,5	9	9	9	10,5	10,5	10,5	10,5	10,5	10,5	10,5	10,5	10,5	10,5	10,5	10,5	10,5	10,5
OBS de Egelantie	6	4,5	4,5	4,5	4,5	4,5	4,5	4,5	4,5	4,5	4,5	4,5	4,5	4,5	4,5	4,5	4,5	4,5	4,5
OBS de Buut disl	4,5	4,5	4,5	4,5	4,5	4,5	4,5	4,5	4,5	4,5	4,5	4,5	4,5	6	6	6	6	6	6
PCBS Prof. Wate	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3
ABBS 3e van der	10,5	9	9	9	9	9	9	10,5	9	10,5	10,5	10,5	10,5	10,5	10,5	10,5	10,5	10,5	10,5
PCBS de Wervelir	13,5	13,5	13,5	13,5	13,5	13,5	13,5	13,5	13,5	13,5	13,5	13,5	15	15	15	15	16,5	16,5	16,5
RKBS Ludgerus	10,5	9	9	9	9	9	9	9	9	9	9	9	10,5	10,5	10,5	10,5	10,5	10,5	10,5
Totaal Soest	136,5	130,5	127,5	127,5	127,5	130,5	132	133,5	130,5	133,5	133,5	135	138	141	141	141	142,5	141	139,5
benodigde zaald	5,25	5,02	4,90	4,90	4,90	5,02	5,08	5,13	5,02	5,13	5,13	5,19	5,31	5,42	5,42	5,42	5,48	5,42	5,37